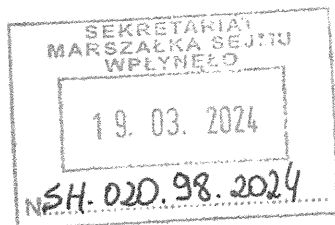

**Klub Parlamentarny
Prawo i Sprawiedliwość**

Warszawa, dnia 19 marca 2024 r.

**Grupa Posłów na Sejm RP
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość**

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r., poz. 990) niżej podpisani posłowie składają projekt ustawy:

**- o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska
oraz niektórych innych ustaw**

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Panią Posel Małgorzatę Golińską.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. **SPS-KP.020.100.2024**
19.03.2024
Data wpływu .....

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) miejskim planie adaptacji – rozumie się przez to dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym obejmujący swoim zakresem obszar danego miasta, mający na celu zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu;”;

2) w art. 14 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska oraz miejskich planów adaptacji.”;

3) w tytule I w dziale III po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:

„Art. 18a. 1. Dla miasta o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej sporządza się miejski plan adaptacji.

2. Rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejskiego planu adaptacji.

3. Uchwałę, o której mowa w ust. 2, rada gminy podejmuje z własnej inicjatywy albo na wniosek burmistrza albo prezydenta miasta.

4. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, po podjęciu przez radę gminy uchwały, o której mowa w ust. 2, sporządza projekt miejskiego planu adaptacji w

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz ustawę z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 877, 1506, 1688, 1719, 1762, 1890, 1963 i 2029.

celu realizacji polityki ochrony środowiska, w szczególności wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, oraz realizacji celów zawartych w strategiach rozwoju, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1, oraz planach, o których mowa w art. 315 pkt 1–3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963 i 2029).

5. Miejski plan adaptacji zawiera co najmniej:

- 1) część analityczną, w tym:
    - a) analizę zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych oraz ich pochodnych,
    - b) scenariusze zmian klimatu,
    - c) opis głównych zagrożeń klimatycznych dla miasta wynikających z analizy i scenariuszy, o których mowa w lit. a oraz b,
    - d) ocenę wrażliwości miasta na zmiany klimatu,
    - e) ocenę potencjału adaptacyjnego miasta do zmian klimatu,
    - f) analizę podatności miasta na zmiany klimatu,
    - g) analizę ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian;
  - 2) zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzną zawierającą przedstawienie wyników analiz, o których mowa w pkt 1 lit. a, f oraz g;
  - 3) część programową, w tym:
    - a) szczegółowe cele planu, określone na podstawie pkt 1 i 2, wraz z ich miernikami,
    - b) działania adaptacyjne do zmian klimatu, określone na podstawie pkt 1 i 2, w tym opis, wskaźniki oraz harmonogram rzeczowo-finansowy tych działań,
    - c) wskazanie podmiotów i organów biorących udział w opracowaniu planu oraz sposobach ich włączenia w opracowanie tego planu;
  - 4) sposób wdrażania planu, w tym:
    - a) wskazanie podmiotów i organów odpowiedzialnych za wdrożenie działań adaptacyjnych do zmian klimatu,
    - b) monitorowanie wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu z wykorzystaniem wskaźników, o których mowa w pkt 3 lit. b;
  - 5) wnioski i rekomendacje sporządzone na podstawie pkt 3.
6. Miejski plan adaptacji jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały.
7. Miejski plan adaptacji nie jest aktem prawa miejscowego.

8. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut, uchwałę w sprawie przyjęcia miejskiego planu adaptacji wraz z tym planem w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały.

9. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, monitoruje wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w ust. 5 pkt 3 lit. b, przez podmioty i organy, o których mowa w ust. 5 pkt 4 lit. a.

10. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, sporządza co 2 lata od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w ust. 9, i przedstawia je radzie gminy.

11. Sprawozdanie z monitorowania, o którym mowa w ust. 10, zawiera w szczególności następujące informacje:

- 1) dane dotyczące miasta, dla którego jest sporządzane sprawozdanie;
- 2) o osiągniętych miernikach, o których mowa w ust. 5 pkt 3 lit. a;
- 3) o działaniach adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w ust. 5 pkt 3 lit. b.

12. Sprawozdanie z monitorowania, o którym mowa w ust. 10, sporządza się zgodnie ze wzorem określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 18.

13. Po przedstawieniu sprawozdania z monitorowania, o którym mowa w ust. 10, radzie gminy burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, przekazuje je Instytutowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po okresie, którego ono dotyczy, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut.

14. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie miejskiego planu adaptacji.

15. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, jeżeli jest to niezbędne do poznania potrzeb, zebrania stanowisk i pomysłów interesariuszy oraz ich oceny tych stanowisk i pomysłów lub rozwijania dialogu między interesariuszami w ramach kształtowania i prowadzenia polityki adaptacyjnej, może wymagać od

interesariuszy uczestniczących w postępowaniu, o którym mowa w ust. 14, podania imienia i nazwiska albo nazwy, adresu zamieszkania lub siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile interesariusz ją posiada.

16. Instytut Ochrony Środowiska weryfikuje i analizuje sprawozdania z monitorowania, o których mowa w ust. 10, oraz sporządza i przekazuje w terminie do dnia 30 listopada roku sprawozdawczego ministrowi właściwemu do spraw klimatu podsumowanie tych sprawozdań.

17. Zadania Instytutu Ochrony Środowiska, o których mowa w ust. 16, są finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach celu określonego w art. 400a ust. 1 pkt 16.

18. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza sprawozdania z monitorowania, o którym mowa w ust. 10, oraz szczegółowy sposób przekazywania tego sprawozdania, mając na uwadze potrzebę ujednolicenia zakresu informacji przekazywanych przez burmistrzów albo prezydentów miast, o których mowa w ust. 1, oraz sprawnego przekazywania tych informacji Instytutowi Ochrony Środowiska.

19. Miejski plan adaptacji aktualizuje się, uwzględniając sprawozdania z monitorowania, o których mowa w ust. 10, nie rzadziej niż raz na 6 lat.

20. Przepisy dotyczące miejskiego planu adaptacji, o których mowa w ust. 2–8, stosuje się odpowiednio do jego aktualizacji.”;

4) w art. 71 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W gminach, które posiadają miejski plan adaptacji, przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gminy, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się wnioski i rekomendacje, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5.”;

5) w art. 72 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wymagania, o których mowa w ust. 1–3, określa się na podstawie opracowań ekofizjograficznych, stosownie do rodzaju sporządzanego dokumentu, cech poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, a dla miast, które posiadają miejskie plany adaptacji – także na podstawie wniosków i rekomendacji, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5.”;

6) w art. 88 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania wykonuje Instytut Ochrony Środowiska.”;

- 7) w art. 91 ust. 9c otrzymuje brzmienie:

„9c. W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Sejmik województwa w terminie 3 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza określa, w drodze uchwały, aktualizację programu.”;

- 8) w art. 400h w ust. 1 w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) w przypadku pożyczki lub dotacji z wojewódzkiego funduszu – 1% przychodów uzyskanych przez ten fundusz w roku poprzednim;”;

- 9) w art. 403:

- a) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 1 i 2, może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z budżetu gminy lub budżetu powiatu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych lub jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

5. Rada gminy albo rada powiatu określi, w drodze uchwały, zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące:

- 1) kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania;
  - 2) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów, o których mowa w pkt 1;
  - 3) tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania.”;
- b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. Rada gminy albo rada powiatu w uchwale, o której mowa w ust. 5, może określić:

- 1) kategorie podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych uprawnionych do otrzymania dotacji;

- 2) dodatkowe kryteria lub warunki, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji, w tym kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w umowie zawartej przez gminę albo powiat z Narodowym Funduszem albo wojewódzkim funduszem, w ramach której gmina albo powiat otrzymuje dotację, o której mowa w art. 411 ust. 1 pkt 2;
  - 3) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów lub warunków, o których mowa w pkt 2.
5b. W przypadku gdy uchwała, o której mowa w ust. 5, określa kryteria lub warunki, o których mowa w ust. 5a pkt 2, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy albo budżetu powiatu, przepisy art. 411 ust. 10g–10r i 10sa stosuje się odpowiednio.”;
  - c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, następuje na podstawie umowy zawartej z podmiotem niezaliczonym do sektora finansów publicznych albo jednostką, o których mowa w ust. 4. W przypadku gdy dotacja celowa stanowi pomoc publiczną lub pomoc de minimis jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.”;
- 10) w art. 411:
- a) ust. 10l otrzymuje brzmienie:
„10l. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego stosuje się przepisy art. 5 ust. 8–9 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przy czym:
1) ilekroć w tych przepisach jest mowa o:
a) rodzinie – rozumie się przez to gospodarstwo domowe, o którym mowa w ust. 10j,
b) gospodarstwie rolnym – rozumie się przez to gospodarstwo rolne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333 oraz z 2023 r. poz. 1450);
2) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego jest ustalana na podstawie dochodów osiągniętych w:
a) przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w

przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia danego roku do dnia ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego,

- b) ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia następującego po dniu ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w lit. a, wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego do dnia 31 grudnia danego roku.”,

- b) dodaje się ust. 12 w brzmieniu:

„12. Wojewódzkie fundusze – w zakresie, w jakim są zaangażowane w realizację inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, niezbędne dane osobowe osób fizycznych przetwarzane w związku z realizacją tej inwestycji:

- 1) Narodowemu Funduszowi jako ostatecznemu odbiorcy wsparcia w rozumieniu art. 141a pkt 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo jako jednostce wspierającej plan rozwojowy w rozumieniu art. 141a pkt 4 tej ustawy – na jego żądanie,
- 2) ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej, Komisji Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi do spraw Zwalczenia Nadużyć Finansowych, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu i Prokuraturze Europejskiej – na ich żądanie

- w celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz

Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.³⁾).”.

Art. 2. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5a po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:
„6a. W ramach środków wydatkowanych na realizację budżetu obywatelskiego wyodrębnia się pulę przeznaczoną na realizację projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja ma prowadzić do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych.”;
- 2) w art. 10e w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;”;
- 3) w art. 10f w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa.”;
- 4) w art. 10g w ust. 9 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Strategia rozwoju ponadlokalnego podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa obszaru objętego strategią albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 29:
  - a) w ust. 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
„6a) zbiorników bezodpływowych na wody opadowe lub roztopowe o pojemności większej niż 5 m³ i nie większej niż 15 m³;”;
  - b) w ust. 2 w pkt 33 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 34 w brzmieniu:

---

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197 oraz Dz. Urz. UE L 63 z 28.02.2023, str. 1.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 553, 967, 1506, 1597, 1681, 1688, 1762, 1890, 1963 i 2029.

„34) zbiorników bezodpływowych na wody opadowe lub roztopowe o pojemności nie większej niż 5 m³.”;

- 2) w art. 43 ust. 1aa otrzymuje brzmienie:

„1aa. Obowiązkowi geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, o której mowa w ust. 1, podlegają budynki, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 16 lit. b, stacje ładowania, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 25, oraz obiekty budowlane, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 6a i ust. 2 pkt 34.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 oraz z 2023 r. poz. 572 i 1688) w art. 11 w ust. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) tworzenie warunków do prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu;”.

Art. 5. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wymagania ochrony środowiska, w tym:

- a) gospodarowania wodami,
- b) ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- c) ochrony złóż kopalin,
- d) zmniejszania podatności na zmiany klimatu;”;

- 2) w art. 13b po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) wnioski i rekomendacje zawarte w miejskim planie adaptacji;”;

- 3) w art. 39 w ust. 3 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) zasady prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu, które zmniejszają podatność regionu na zmiany klimatu;”;

- 4) w art. 52 w ust. 2 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) określenie charakterystycznych parametrów technicznych inwestycji oraz dane charakteryzujące jej wpływ na środowisko, w tym jej podatność na zmiany klimatu;”;

- 5) w art. 54 w ust. 1 pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1506, 1597, 1688, 1890 i 2029.

„b) ochrony środowiska, w tym podatność na zmiany klimatu, ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) w art. 78 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze tego terenu, w tym zachować istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnić, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała co najmniej 95% powierzchni tego terenu zieleni.

3. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmacniać funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej wegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni tego terenu miała powierzchnia biologicznie czynna.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846 i 1681) po art. 3a dodaje się art. 3b w brzmieniu:

„Art. 3b. 1. Biomasa pozyskana z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzana do obrotu lub obejmowana procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, spełnia wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów.

2. Minister właściwy do spraw energii oraz minister właściwy do spraw klimatu określą, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 i 1273) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.”;

2) w art. 24g ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Środki Funduszu przeznacza się na:

- 1) wzmacnianie zdolności inwestycyjnych miast i miejskich obszarów funkcjonalnych ukierunkowanych na zieloną transformację, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i jednoczesnym nieograniczaniu potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym na:
  - a) wsparcie projektów inwestycyjnych,
  - b) zapewnienie zdolności instytucjonalnej jednostek samorządu terytorialnego do realizowania projektów,
  - c) zintegrowanie z procedurami planowania przestrzennego,
  - d) zapewnienie partycypacji społecznej przez organizację konsultacji;
- 2) wdrażanie projektów lub inwestycji wynikających z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej lub polityki miejskiej;
- 3) realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju;
- 4) realizację zadań polegających na rozwoju społeczności lokalnych lub wzmacnianiu społeczeństwa obywatelskiego.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 w ust. 2 w pkt 23:

a) w lit. a dodaje się tiret siódme w brzmieniu:

„– miejskich planów adaptacji,”,

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1890, 1906 i 2029.

- b) po lit. eb dodaje się lit. ec i ed w brzmieniu:
  - „ec) miejskich planach adaptacji,
  - ed) sprawozdaniach z monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 10 tej ustawy;”;
- 2) w art. 25 w ust. 1 w pkt 8 w lit. a po tiret drugim średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się tiret trzecie i czwarte w brzmieniu:
  - „– miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a tej ustawy,
  - sprawozdania z monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 10 tej ustawy;”;
- 3) w art. 62 w ust. 1:
  - a) w pkt 1:
    - po lit. ca dodaje się lit. cb w brzmieniu:
      - „cb) klimat;”;
    - lit. d otrzymuje brzmienie:
      - „d) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a–cb;”;
  - b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:
    - „1b) podatność danego przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”;
- 4) w art. 63 w ust. 1 w pkt 1 w lit. e wyrazy „ze zmianą klimatu” zastępuje się wyrazami „ze zmianami klimatu”;
- 5) w art. 66 w ust. 1:
  - a) w pkt 1 lit. g otrzymuje brzmienie:
    - „g) ocenione w oparciu o wiedzę naukową ryzyko wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyko związane ze zmianami klimatu, obejmujące analizę podatności na zmiany klimatu, uwzględniającą narażenie oraz odporność przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”;
  - b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
    - „6) określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i katastrofy naturalnej i budowlanej, na klimat, w tym emisje gazów cieplarnianych i oddziaływania istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, przewidywanej podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie i odporność analizowanych wariantów na zmiany klimatu, a także

możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a w przypadku drogi, o której mowa w art. 24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, także wpływu planowanej drogi na bezpieczeństwo ruchu drogowego;”.

Art. 10. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 1c w lit. a po tiret pierwszym dodaje się tiret w brzmieniu:
„– rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1186 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 20, z późn. zm.⁷⁾)”;
- 2) w art. 11b ust. 11 otrzymuje brzmienie:
„11. Współfinansowanie ze środków Funduszu wynosi nie więcej niż 90% kosztów realizacji porozumienia, o którym mowa w art. 11c ust. 1.”;
- 3) w art. 11c:
  - a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) zabezpieczenia w swoim budżecie środków finansowych pochodzących z dochodów własnych lub ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, których suma stanowi 10% kosztów realizacji porozumienia, a w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000 – więcej niż 10% kosztów realizacji porozumienia.”;
  - b) w ust. 5 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) koszty realizacji porozumienia, wraz z ich uzasadnieniem, na podstawie liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w pkt 2, przy czym średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym, a w przypadku budynku mieszkalnego jednorodzinnego o dwóch lokalach – w jednym lokalu, nie może przekroczyć kwoty 106 000 zł;”;
- 4) w art. 11d:

---

⁷⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 38 z 15.02.2017, str. 1.

- a) w ust. 1 uchyla się pkt 3 i 4,
- b) w ust. 1b wyrazy „oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
- c) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. W przypadku realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego na podstawie ust. 2a nie stosuje się przepisów ust. 1–2 i 5–12, art. 11e i art. 11f.”,
- d) w ust. 7 wyrazy „oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
- e) w ust. 7e:
  - we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „oświadczeniach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
  - pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przeprowadzić wywiad środowiskowy, o którym mowa w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);”,
- f) w ust. 8a w pkt 2 wyrazy „oświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
- g) ust. 13 otrzymuje brzmienie:

„13. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, sporządza się zgodnie ze wzorem udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw klimatu.”;

5) w art. 11f:

- a) w ust. 6 wyrazy „oświadczeniach, o których mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2 lub 4” zastępuje się wyrazami „oświadczeniu, o którym mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2”,
- b) w ust. 7 w pkt 2 wyrazy „oświadczenia, o których mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2 lub 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2”.

Art. 11. W ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 2 wyrazy „31 stycznia” zastępuje się wyrazami „28 lutego”;
- 2) w art. 9:

- a) w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „5 lat” zastępuje się wyrazami „4 lata”,
- b) w ust. 1b wyrazy „5 lat” zastępuje się wyrazami „4 lata”,
- c) w ust. 1f wyrazy „12 miesięcy” zastępuje się wyrazami „6 miesięcy”,
- d) w ust. 5:
  - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
    - „1) dotyczą kolejnych 6 lat kalendarzowych kończących się cyfrą 0 albo cyfrą 5, następujących po roku, w którym są sporządzane prognozy;”,
  - uchyla się pkt 2,
  - pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
    - „3) informacje i dane podaje się na podstawie danych dla roku odniesienia, gromadzonych na potrzeby statystyki publicznej, a w razie braku takich danych – na podstawie innych posiadanych danych dla tego roku, ze wskazaniem ich źródła, gdzie rokiem odniesienia jest rok rozpoczynający się 3 lata przed rokiem, w którym są sporządzane prognozy;
    - 4) w uzasadnionych przypadkach dla poszczególnych informacji i danych można przyjąć za rok odniesienia inny reprezentatywny rok niż rok, o którym mowa w pkt 3, dla którego są dostępne te informacje i dane, pod warunkiem zamieszczenia w prognozach informacji o roku, którego one dotyczą, oraz powodu ich wykorzystania.”,
- e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
  - „5a. Krajowy ośrodek w okresie od 18 do 22 miesięcy od dnia sporządzenia prognoz, o których mowa w ust. 1 i 1b, przeprowadza ocenę dotyczącą zasadności sporządzenia aktualizacji tych prognoz i w razie potrzeby sporządzenia aktualizacji wskazuje jej zakres, biorąc pod uwagę w szczególności:
    - 1) zmiany mające wpływ na poziomy aktywności, które zaszły w okresie 18 miesięcy od dnia sporządzenia ostatnich prognoz, w obszarze:
      - a) krajowych lub sektorowych polityk i strategii gospodarczych,
      - b) krajowych przepisów prawa dotyczących poszczególnych sektorów gospodarki, o których mowa w ust. 1;
    - 2) udział aktywności, której poziom uległ zmianie, w całkowitej wielkości emisji.”,
- f) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Krajowy ośrodek sporządza aktualizację prognoz, o których mowa w ust. 1 i 1b, w terminie 2 lat od dnia ich sporządzenia, jeżeli ocena, o której mowa w ust. 5a, wykazała zasadność sporządzenia aktualizacji. Aktualizacja prognoz jest sporządzana na podstawie tej oceny.”,

g) uchyla się ust. 7,

h) w ust. 8 wyrazy „1c–1e” zastępuje się wyrazami „1c–1f”,

i) uchyla się ust. 9;

3) w art. 12 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prognozy wielkości emisji i pochłaniania obejmują okres 30 lat i są aktualizowane po upływie 4 lat.”;

4) w art. 16b:

a) ust. 12 i 13 otrzymują brzmienie:

„12. W przypadku gdy:

1) z inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub z prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1, wynika, że przyjęty w Krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza poziom redukcji emisji substancji wynikający ze ścieżki redukcji emisji nie został osiągnięty lub zachodzi ryzyko, że nie zostanie osiągnięty, oraz

2) do upływu terminu, o którym mowa w ust. 10, pozostaje więcej niż 24 miesiące – dokonuje się aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza w zakresie wariantów strategicznych, o których mowa w ust. 3 pkt 2, oraz środków i strategii, o których mowa w ust. 3 pkt 4.

13. Aktualizacja, o której mowa w ust. 12, dotyczy dodatkowych działań i środków, które zostały lub zostaną podjęte w celu zmniejszenia poziomu emisji substancji zgodnie z przyjętą ścieżką redukcji emisji spośród ścieżek redukcji emisji, o których mowa w art. 16c.”,

b) ust. 15 i 16 otrzymują brzmienie:

„15. Aktualizacji, o której mowa w ust. 12, dokonuje się w terminie 18 miesięcy od dnia przekazania Komisji Europejskiej inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1.

16. Do aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1, 2 i 4–9, przy czym do aktualizacji, o której mowa w ust. 12, nie stosuje się ust. 4.”;

5) w art. 16d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw klimatu informuje właściwych ministrów w zakresie ich właściwości, że zgodnie z inwentaryzacją emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub z prognozami wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1, przyjęty w Krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza poziom redukcji emisji substancji wynikający ze ścieżki redukcji emisji nie został osiągnięty lub zachodzi ryzyko, że nie zostanie osiągnięty.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz. U. poz. 2375) w art. 36 w ust. 1 pkt 1–10 otrzymują brzmienie:

- „1) 2022 r. – 0,000 mln zł;
- 2) 2023 r. – 0,962 mln zł;
- 3) 2024 r. – 7,093 mln zł;
- 4) 2025 r. – 7,100 mln zł;
- 5) 2026 r. – 10,310 mln zł;
- 6) 2027 r. – 14,150 mln zł;
- 7) 2028 r. – 18,879 mln zł;
- 8) 2029 r. – 6,280 mln zł;
- 9) 2030 r. – 6,300 mln zł;
- 10) 2031 r. – 6,300 mln zł.”.

Art. 13. Miastami, o których mowa w art. 18a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, są miasta, w których liczba mieszkańców, zgodnie z danymi statystycznymi w roku wejścia w życie niniejszej ustawy oraz na koniec każdego z 3 lat poprzedzających rok wejścia w życie niniejszej ustawy, jest równa 20 tysięcy lub większa.

Art. 14. Uchwalenie miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1, następuje w terminie do 30 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu.

Art. 15. 1. Dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, uznaje się za miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1.

2. Informację o uznaniu dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, za miejski plan adaptacji właściwy burmistrz albo prezydent miasta zamieszcza

w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu gminy, w terminie 14 dni od uznania, o którym mowa w ust. 1, oraz przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, w terminie 30 dni od dnia tego zamieszczenia.

3. Dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o których mowa w ust. 1, zachowują ważność i mogą być zmieniane, w tym aktualizowane, zgodnie z art. 18a ust. 19 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 16. 1. Sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, o którym mowa w art. 18a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się dla dokumentów, o których mowa w art. 15, w zakresie wynikającym z tych dokumentów.

2. Dla dokumentów, o których mowa w art. 15, pierwsze sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, o którym mowa w art. 18a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się i przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska za okres od dnia uznania miejskiego planu adaptacji do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok złożenia sprawozdania, w terminie do dnia 30 czerwca 2025 r.

Art. 17. 1. Pierwsze sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, o którym mowa w art. 18a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się za okres od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok złożenia sprawozdania, w terminie do dnia 30 czerwca 2025.

2. W przypadku gdy termin sporządzenia pierwszego sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, o którym mowa w art. 18a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, przypada na rok nieparzysty – sprawozdanie to przekazuje się Instytutowi Ochrony Środowiska w roku parzystym następującym po tym roku w terminie do dnia 30 czerwca.

Art. 18. Do programów ochrony powietrza opracowywanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy art. 91 ust. 9c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 19. Do wniosków, o których mowa w art. 400h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmienianej w art. 1, złożonych i niezatwierdzonych uchwałą rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej stosuje się art. 400h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 20. 1. Uchwały rady gminy albo rady powiatu podjęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1

w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał podjętych na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do uchwał, o których mowa w ust. 1, podjętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym stosuje się przepisy art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 21. Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, podmiotom, o których mowa w art. 411 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 1, na ich żądanie, w celu, o którym mowa w tym przepisie, niezbędne dane osobowe osób fizycznych pozyskane od tych osób od dnia 15 maja 2020 r. i przetwarzane w związku z zaangażowaniem tych funduszy w realizację inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 i 1273).

Art. 22. Dotychczas wyodrębnione w budżetach obywatelskich pule przeznaczone na realizację projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja prowadzi do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych, uznaje się za pulę, o której mowa w art. 5a ust. 6a ustawy zmienianej w art. 2.

Art. 23. Do spraw uregulowanych ustawą zmienianą w art. 3, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 24. 1. Plany ogólne gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województw uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność i mogą być zmieniane.

2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

3. Do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1, albo w odniesieniu do których przed uznaniem dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 1, za miejskie plany adaptacji, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

4. Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 25. Do postępowań w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 26. Do strategii rozwoju, polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu dotychczasowym, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 27. Do postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 9 w brzmieniu dotychczasowym i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 28. 1. Do porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie nie dotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów, o których mowa w ust. 5. Strony tych porozumień dostosują je do przepisów zmienionych niniejszą ustawą w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Do umów, o których mowa w art. 11c ust. 1b ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie nie dotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów, o których mowa w ust. 5.

3. Do wniosków, o których mowa w art. 11c ust. 4 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w odniesieniu do których nie zawarto porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 10, przed tym dniem, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wzywa wnioskodawcę do dostosowania wniosku do przepisów zmienionych niniejszą ustawą w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania, o czym poucza wnioskodawcę.

4. Do wniosków, o których mowa w art. 11d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w odniesieniu do których nie zawarto umów, o których mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, przed tym dniem, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

5. Do umów, o których mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 29. 1. Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami po raz pierwszy sporządza prognozy zmian aktywności, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 1b ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do dnia 30 czerwca 2026 r.

2. Informacje i dane, o których mowa w art. 9 ust. 1c i 1d ustawy zmienianej w art. 11, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, właściwi ministrowie w zakresie swojej właściwości przekazują po raz pierwszy Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami do dnia 31 grudnia 2025 r.

3. Terminy sporządzania prognoz zmian aktywności, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 1b ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, liczy się od dnia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 30. 1. Pierwszą aktualizację prognoz zmian aktywności, o której mowa w art. 9 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami sporządza do dnia 30 czerwca 2025 r., jeżeli ocena, o której mowa w art. 9 ust. 5a tej ustawy, wykaże taką zasadność.

2. Informacje i dane niezbędne do sporządzenia aktualizacji, o której mowa w ust. 1, oraz oceny, o której mowa w art. 9 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 11, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 3, właściwi ministrowie w zakresie swojej właściwości przekazują Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami do dnia 31 grudnia 2024 r.

3. Ocenę, o której mowa w art. 9 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 11, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza się w okresie od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 30 kwietnia 2025 r.

Art. 31. Przepis art. 5a ust. 6a ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się po raz pierwszy do konsultacji społecznych prowadzonych w gminach w ramach budżetów obywatelskich na rok

2025, jeżeli do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie zakończono etapu zgłaszania projektów budżetów obywatelskich na ten rok.

Art. 32. 1. W latach 2024–2033 maksymalny limit wydatków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy wynosi 2 013 tys. zł, w tym w:

- 1) 2024 r. – 0 tys. zł
- 2) 2025 r. – 200 tys. zł;
- 3) 2026 r. – 50 tys. zł;
- 4) 2027 r. – 320 tys. zł;
- 5) 2028 r. – 50 tys. zł;
- 6) 2029 r. – 431 tys. zł;
- 7) 2030 r. – 50 tys. zł;
- 8) 2031 r. – 431 tys. zł;
- 9) 2032 r. – 50 tys. zł;
- 10) 2033 r. – 431 tys. zł.

2. Organem monitorującym wykorzystanie limitu wydatków określonego w ust. 1 oraz wdrażającym mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3, jest minister właściwy do spraw klimatu.

3. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65% limitu wydatków przewidzianych na dany rok, obniża się wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

Art. 33. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 14, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2024 r.

UZASADNIENIE

I. WPROWADZENIE

Projektowana ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw wprowadza zmiany w:

- 1) ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o samorządzie gminnym”;
- 2) ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo budowlane”;
- 3) ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o samorządzie województwa”;
- 4) ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą „Poś”;
- 5) ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”;
- 6) ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”;
- 7) ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw”;
- 8) ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju”;
- 9) ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o oś”;
- 10) ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496), zwanej dalej „ustawą o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków”;
- 11) ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673), zwanej dalej „USZE”;
- 12) ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz.U. poz. 2375).

Projekt wprowadzając zmiany we wskazanych ustawach ma na celu wsparcie przedsięwzięć prośrodowiskowych prowadzonych zarówno na szczeblu centralnym jak i samorządowym, w szczególności mając na uwadze działania dotyczące adaptacji do zmian klimatu, poprawy jakości powietrza oraz usprawnienia systemu zarządzania emisjami. Ustawa wpisuje się w realizację priorytetów ogłoszonych przez Prezesa Rady Ministrów do realizacji przez Rząd RP w obecnej kadencji.

Ograniczenie skutków pogłębiających się zmian klimatu w miastach ma bezpośredni wpływ nie tylko na życie obywateli, ale także dynamiczny rozwój gospodarczy kraju oraz regionów. To samo odnosi się do prawa do oddychania czystym powietrzem. W tym celu zaproponowane zostały odpowiednie przepisy, które pozwolą na dalszą efektywną realizację przedsięwzięć mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu sektora mieszkalnictwa na stan powietrza oraz jeszcze efektywniejszą realizację narzędzi finansowych dedykowanych temu zadaniu.

Do zasadniczych celów ustawy należy m.in. wprowadzenie rozwiązań służących wzmocnieniu aspektów transformacji ekologicznej i klimatycznej miast. Projektowane rozwiązania wpisują się

w szerokie spektrum działań realizowanych przez Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju.

Miasta są obszarem, w którym koncentrują się współczesne wyzwania cywilizacyjne. Są również terenami najbardziej wrażliwymi na zmiany klimatu. Kryzys klimatyczny ma istotny wpływ zarówno na dynamikę rozwoju tkanki miejskiej, jak i jakość życia ich mieszkańców, stanowiących obecnie ok. 60% populacji Polski.

Niniejszy pakiet zmian jest zgodny zarówno z krajowymi dokumentami strategicznymi: Polityką ekologiczną państwa 2030, Strategią na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Krajową Polityką Miejską 2030, jak również z inicjatywami unijnymi i międzynarodowymi w zakresie polityk miejskich, adaptacyjnych i mitygacyjnych, takimi jak: Nowa Karta Lipska – Transformacyjna siła miast na rzecz wspólnego dobra, Agenda Terytorialna UE 2030 czy Nowa Agenda Miejska ONZ.

Proponowany projekt stanowi jeden z rezultatów działań analitycznych podejmowanych w roku 2020 przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ), w tym warsztatów miejskich prowadzonych z przedstawicielami samorządów miejskich, biznesu, think tanków, organizacji społecznych i obywatelskich, ekspertów, naukowców, architektów i urbanistów w ramach projektu „Miasto z Klimatem”. Miały one na celu zidentyfikowanie głównych problemów dotyczących szeroko rozumianych działań i polityki adaptacyjnej. W ich trakcie jednym z najczęściej podkreślanych problemów był niewystarczający stopień zaangażowania miast w opracowywanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu (MPA). Wskazywano, że MPA nie są osadzone w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, a w części miast nie podejmuje się wystarczających działań adaptacyjnych pomimo stworzenia planów adaptacji do zmian klimatu.

Zasadne jest także stworzenie przestrzeni prawnej dla powiązania opracowania i wdrażania przez miasta planów adaptacji do zmian klimatu, a także powiązania tych planów z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie lokalnym.

Aby rozwiązać przedstawione problemy, zdecydowano się na wprowadzenie zmian polegających na:

- wyodrębnieniu puli środków w budżecie obywatelskim, które mają zostać przeznaczone na projekty związane z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja ma prowadzić do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych,
- doprecyzowaniu przygotowywanej przez samorząd województwa polityki rozwoju województwa o kontekst prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu,
- wprowadzeniu obowiązku opracowania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu przez miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys.,
- określeniu działań zmniejszających podatność na zmiany klimatu, a w szczególności rekomendacji i wniosków zawartych w miejskich planach adaptacji do zmian klimatu, jako jednego z kluczowych elementów polityki przestrzennej,
- doprecyzowanie przepisów ustawy o ośrodkach dotyczących zakresu oraz elementów niezbędnych oceny oddziaływania na środowisko w obszarze dotyczącym analiz klimatycznych (wprowadzenie obowiązku wykonania analizy podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu, obejmującej analizę narażenia oraz odporności przedsięwzięcia na zmiany klimatu, zgodnie z treścią dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, zwanej dalej „dyrektywą o ośrodkach”, (Dz. Urz. UE 26 z 28.01.2012, str. 1, z późn. zm.).

Dodatkowo w toku uzgodnień międzyresortowych potwierdzono wcześniejsze ustalenia robocze

MKiŚ i Ministerstwa Infrastruktury w zakresie procedowanego projektu ustawy o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy (UD101) – ustalono zasadność rozszerzenia zakresu procedowanego projektu ustawy o element tzw. „specustawy suszowej” dotyczącej zwolnienia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę bezodpływowych zbiorników na wody opadowe lub wody roztopowe. Powyższe zmiany przyczynią się do usunięcia niejednoznaczności przepisów prawa, co pomoże wspierać działania z zakresu małej retencji, w tym wdrażanie Programu Priorytetowego „Moja Woda”.

Projekt ustawy wprowadza także dodatkowe mechanizmy wspierające realizację przedsięwzięć proekologicznych w miastach oraz na pozostałych obszarach kraju, w których są stwierdzane przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych dla substancji objętych systemem monitoringu jakości powietrza, nie tylko przez wydłużenie czasu na realizację działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza, ale także uatrakcyjnienie warunków realizacji Programu „Stop Smog” oraz Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, które są dedykowane dofinansowaniu m.in. wymiany urządzeń lub systemów grzewczych na spełniające standardy niskoemisyjne, likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych oraz przyłączaniu do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej oraz kompleksowej termomodernizacji jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W wyniku wejścia w życie przepisów ustawy w tym zakresie, nastąpi usprawnienie realizacji przedsięwzięć w ramach Programu „Stop Smog” i Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, a co za tym idzie nastąpi nie tylko dalsza poprawa stanu powietrza, ale także ograniczenie wielkości emisji gazów cieplarnianych do powietrza.

Tym samym projekt ustawy zmienia również termin opracowania przez zarząd województwa projektu aktualizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 9c ustawy Poś. Ponadto projekt doprecyzowuje również sposób ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy Poś.

Jednocześnie zmiany wprowadzane w ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków pozwolą na dostosowanie Programu „Stop Smog” do obecnych realiów ekonomicznych i urealnienie wydatków ponoszonych na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację przez gminy. Obecnie wskazany w ustawie średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym nie pozwala w pełni na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych. Konieczne jest również zwiększenie współfinansowania ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów przy równoczesnym zmniejszeniu zaangażowania % gminy. Proponowane zmiany uwzględniają oczekiwania podmiotów realizujących obecnie przedsięwzięcia niskoemisyjne, które wyrażają zainteresowanie przystąpieniem do programu.

W celu usprawnienia funkcjonowania Programu „Stop Smog” zaplanowano również likwidację kryterium majątkowego beneficjenta końcowego i pozostawienie jedynie kryterium dochodowego, podobnie jak ma to miejsce w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”.

Wprowadzane są również zmiany w USZE, które mają na celu uporządkowanie ustawowych zadań wykonywanych przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE). Proponowane zmiany w zakresie terminów zadań wykonywanych przez KOBiZE pozwolą usprawnić jego pracę oraz pozwolą uelastycznić wykonywanie rozległego zakresu realizowanych zadań ustawowych. Co z kolei pozwoli na wydłużenie okresu prac nad przygotowaniem dokumentów i raportów m.in. obejmujących swoim zakresem gazy cieplarniane i inne zanieczyszczenia powietrza. Dodatkowo zaproponowane zmiany stanowią doprecyzowanie przepisów. Ze względu, iż w obecnym brzmieniu USZE jest przewidziany jedynie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, który należy stosować zarówno w przypadku, gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia proponuje się doprecyzowanie przepisów tak, żeby w przypadku możliwości nieosiągnięcia celów redukcyjnych – aktualizowane były jedynie strategie

i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie. Dokumenty te służą do monitorowania wyników prowadzonych działań na rzecz ograniczania zanieczyszczenia powietrza i zmniejszania emisji gazów cieplarnianych, jak i zwiększania odporności ekosystemów także na terenach zurbanizowanych.

II. OBECNY STAN PRAWNY I SZCZEGÓŁOWE PRZEDSTAWIENIE ZMIAN

ART. 1 – ZMIANY W USTAWIE - PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

Zmiana w art. 3

W art. 3 proponuje się dodanie nowego punktu, zawierającego definicję MPA. Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców zainicjowane zostało w 2017 r. przez Ministerstwo Środowiska w ramach projektu, którego głównym celem była ocena wrażliwości na zmiany klimatu 44 największych polskich miast i zaplanowanie działań adaptacyjnych, adekwatnych do zidentyfikowanych zagrożeń. Wzorem tych 44 miast niektóre mniejsze polskie miasta we własnym zakresie przystąpiły do opracowania planów adaptacji. Z szacunków MKiŚ wynika, że 132 miasta powyżej 20 tys. mieszkańców, we własnym zakresie, rozpoczęły prace nad opracowaniem MPA, w tym 102 miasta przyjęły go w drodze uchwały.

Zmiana art. 14 ust. 2 oraz dodanie art. 18a

Proponuje się uzupełnienie art. 14 ust. 2 o wskazanie MPA jako kolejnego narzędzia, za pomocą którego jest prowadzona polityka ochrony środowiska. Dodane zostają także nowe regulacje – art. 18a, zgodnie z którymi burmistrz albo prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej 20 tys. sporządza MPA. Przyjęcie założenia, że opracowanie MPA będzie obligatoryjne dla miast liczących co najmniej 20 tys. mieszkańców, wynika z potrzeby zwiększenia liczby mniejszych miast, które zwiększą swój potencjał adaptacji do zmian klimatu. Należy przyjąć, że miasto o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys., które będzie zobowiązane do opracowania MPA, to miasto, w którym liczba ludności zgodnie z danymi statystycznymi w dniu uchwalenia niniejszej ustawy oraz na koniec każdego z 3 lat poprzedzających rok uchwalenia niniejszej ustawy, jest równa lub większa niż 20 tysięcy.

MPA są instrumentami wspierającymi działania na rzecz zwiększenia odporności na zmiany klimatu, w tym zwiększanie retencji wody opadowej i roztopowej, rozwój zieleni oraz tzw. odbetonowanie przestrzeni miejskiej. W obecnym stanie prawnym nie uwzględnia się kwestii adaptacji do zmian klimatu i nie ma wymogu przygotowywania tych dokumentów.

Niewystarczające uwzględnienie kwestii środowiskowego wymiaru polityki miejskiej, w tym planowania działań adaptacyjnych w dokumentach strategicznych i planistycznych przygotowywanych przez miasta hamuje działania i programy podejmowane w ramach polityki krajowej. Mają one na celu przystosowanie miast do zmian klimatu, zmniejszenie ich podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do przeciwdziałania i zwalczania skutków tych zjawisk i ich pochodnych. Uwzględnienie ich w polityce miasta będzie miało pozytywny wpływ na przestrzeń miast, ich odporność na zmiany klimatu oraz estetykę, a tym samym podniesie komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców.

W art. 18a ust. 5 określono zasadnicze części MPA. Część analityczna jest kluczowa dla opracowania celów planu, ponieważ w obiektywny sposób identyfikuje zagrożenia klimatyczne dla miasta, dokonuje oceny wrażliwości miasta na zmiany klimatu oraz określa potencjał adaptacyjny miasta, w tym materialnych i niematerialnych zasobów. Część analityczna jest zbudowana na podstawie analizy informacji zawartych w dokumentach planistycznych i strategicznych miasta, danych meteorologicznych i hydrologicznych, danych statystycznych i przestrzennych oraz ocen przeprowadzonych przez ekspertów we współpracy z przedstawicielami miasta. Kluczowe jest również przeprowadzenie analizy podatności miasta na zmiany klimatu, która powinna obejmować, stopień, w jakim miasto nie jest zdolne do poradzenia sobie z negatywnymi skutkami zmian klimatu.

Kolejnym istotnym elementem części analitycznej jest obligatoryjne przeprowadzenie analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian w oparciu o scenariusze zmian klimatu, ustalając zagrożenie dla miasta wynikające z przewidywanych zmian klimatu oraz potencjalnych skutków wystąpienia tych zjawisk klimatycznych w przestrzeni miasta. Analizy wskazane powyżej mogą być wykonane na podstawie bezpłatnych dostępnych danych gromadzonych przez służbę meteorologiczną i hydrologiczną (dane publiczne Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego), danych statystyki publicznej, a także danych i informacji z zakresu planowania przestrzennego, które są w posiadaniu jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ) udostępnia na stronie www.projektu.klimada2.0 opracowane dla poszczególnych powiatów scenariusze klimatyczne dla każdej dekady do roku 2100 oraz analiza ryzyka, które mogą być wykorzystane przez samorządy w opracowaniu miejskich planów adaptacji. Dodatkowo IOŚ udostępnia inne informacje i dane pomocne w opracowaniu miejskiego planu adaptacji.

Kolejną wymaganą częścią planu jest zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzna zawierająca przedstawienie wyników analiz z części analitycznej, co jest istotne z punktu widzenia przestrzennego zobrazowania szans i zagrożeń miasta. Same wartości mierników tradycyjnych nie zawsze pozwalają na wyodrębnienie części przestrzeni miasta, które są szansą albo zagrożeniem w kontekście działań adaptacyjnych do zmian klimatu. Obrazowanie kartograficzne jest aktualnie nowoczesnym, dostępnym i pożądanym sposobem obrazowania danych.

W części programowej zobowiązano miasta do określenia szczegółowych celów planu wraz z miernikami, ale co ważne na podstawie części analitycznej oraz graficznej. Ponadto w tej części zostaną określone działania adaptacyjne, w tym opis, wskaźniki oraz harmonogram rzeczowo-finansowy tych działań, a także wskazane podmioty i organy biorące udział w opracowaniu planu oraz sposoby ich włączenia w opracowanie tego planu. Część programowa, łącznie z określonymi w kolejnym punkcie sposobem wdrażania miejskiego planu adaptacji, są kluczowe dla systemu monitorowania i sprawozdawczości tego planu. Na podstawie informacji zawartych w części programowej sporządzane są wnioski i rekomendacje.

Katalog tych części pozostaje katalogiem otwartym, wymieniając jedynie najważniejsze i obowiązkowe elementy, które decydują o jakości opracowywanego planu adaptacji dla miasta. Analizując indywidualne działania miast na rzecz adaptacji do zmian klimatu można zaobserwować, że niektóre z nich podejmują dodatkowe, niestandardowe działania – tym samym nie jest możliwe enumeratywne wymienienie wszystkich elementów, które potencjalnie mogłyby stać się częścią planu adaptacji. Przy opracowaniu MPA miasta mogą korzystać z „Podręcznika adaptacji dla miast - wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu”, w którym określono metodologię sporządzania MPA. Podręcznik w roku 2023 został zaktualizowany. Ponadto w ramach projektu KLIMADA 2.0 IOŚ przeprowadzi dla samorządów cykl nieodpłatnych szkoleń z zakresu przygotowywania planów adaptacji.

W art. 14 projektu ustawy założono, że rada miasta uchwali miejskie plany adaptacji do zmian klimatu w terminie 30 miesięcy od dnia wejścia w życie tego przepisu, czyli do dnia 2 stycznia 2027 r.

W nowej perspektywie finansowej UE miasta będą mogły sięgnąć po środki na opracowanie i realizację MPA. Opracowywanie przez miasta miejskich planów adaptacji będzie miało wsparcie finansowe. Zaproponowana w przedmiotowym projekcie ustawy zmiana w ustawie Poś uzasadnia aplikowanie o środki na ten cel.

W art. 18a ust. 15 określono zakres danych osobowych, które burmistrz albo prezydent miasta może wymagać od interesariuszy uczestniczących w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie miejskiego planu adaptacji: podania imienia i nazwiska albo nazwy, adresu zamieszkania lub siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile interesariusz taką posiada.

Burmistrz albo prezydent miasta będzie zobowiązany ustawowo do monitorowania wdrażania działań

adaptacyjnych zawartych w uchwalonym MPA, a co 2 lata od dnia przyjęcia planu będzie sporządzał sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu i przekazywał je IOŚ w terminie do 30 czerwca roku następującego po okresie, którego dotyczy za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez Instytut Ochrony Środowiska. Zakres sprawozdań z monitorowania został określony w art. 18a ust. 11, natomiast wzór formularza oraz szczegółowy sposób przekazywania zostaną określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 18. Na podstawie sprawozdań z monitorowania burmistrz albo prezydent miasta będzie aktualizował miejski plan adaptacji nie rzadziej niż raz na 6 lat. Do zadań IOŚ będą należały weryfikacja i analiza sprawozdań oraz sporządzanie i przekazanie do końca listopada roku sprawozdawczego podsumowania z tych sprawozdań do MKiŚ. IOŚ został wskazany jako jednostka koordynująca monitorowanie z uwagi na posiadane doświadczenie związane np. z realizacją projektu KLIMADA i KLIMADA 2.0 i projektu MPA44 – Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, z rolą lidera konsorcjum realizowanego systemu doradztwa strategicznego dla miast w ramach projektu Miasto z Klimatem, czy też z uruchomieniem i rozbudową Bazy Danych o Odpadach. Zadania IOŚ zostaną sfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanego dalej „Narodowym Funduszem”.

MPA nie będą aktami prawa miejscowego.

Zmiana wymaga regulacji przejściowych. Proponuje się (art. 13–17 projektu ustawy), by uchwalenie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nastąpiło w terminie do 30 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 14 projektu, czyli do 2 stycznia 2027 r. Natomiast dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, zostaną uznane za miejskie plany adaptacji do zmian klimatu w rozumieniu art. 18a ust. 1 ustawy Poś.

Zmiana art. 71 i 72

W projekcie odniesiono się również do kwestii niewystarczającego uwzględnienia polityk adaptacyjnych w tworzeniu i aktualizacji strategii rozwoju gmin, miejskich planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gmin. Dokumenty te są podstawowymi źródłami kreującymi politykę rozwoju oraz planistyczną gmin. Istotne jest by strategia jako dokument określający ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, również wykazywał zgodność z planem adaptacji i tłumaczył wyrażone w tymże planie postulaty na język określonych wytycznych do zastosowania w ramach realizacji polityki przestrzennej.

Mając na względzie wagę zagrożeń, jakie dla funkcjonowania miast niosą ze sobą zmiany klimatu, proponujemy zastosowanie bardziej wymagających regulacji dotyczących respektowania celów określonych w miejskich planach adaptacji. Zaproponowane rozwiązanie określa działania zmniejszające podatność na zmiany klimatu, a w szczególności rekomendacje i wnioski zawarte w miejskich planach adaptacji do zmian klimatu jako jeden z kluczowych elementów polityki gminnej. Oznacza to, że ustalenia lub rekomendacje określone w strategiach, planach ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie mogą być sprzeczne z celami wyznaczonymi w miejskim planie adaptacji do zmian klimatu, tym samym nie mogą wpływać negatywnie na mierniki realizacji celów określonych w tych planach. Zaproponowane rozwiązanie sprawi, że MPA w miastach, dla których zostały przygotowane, będą miały bezpośrednie przełożenie na wygląd i układ przestrzenny, a także poprawią wdrażanie działań adaptacyjnych, umożliwiając ich zastosowanie również w ramach prac na niższych szczeblach administracji.

W art. 71 zawarto ogólne wskazówki odnośnie do uwzględniania kwestii ochrony środowiska w wymienionych w ust. 1 dokumentach związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym. Przepis ust. 1 tego artykułu wskazuje, jakie aspekty należy wziąć pod uwagę przy opracowaniu dokumentów planistycznych – są to zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Dotychczas nie uwzględniano w nich zagadnień dotyczących adaptacji do zmian

klimatu, które w ostatnich latach ze względu na postępowanie tych zmian stały się kluczowym elementem polityk dotyczących rozwoju miast i planowania przestrzennego.

Wprowadzenie omawianej zmiany będzie miało realny wpływ na bardziej zrównoważone kształtowanie przestrzeni miejskich, a tym samym będzie konsekwentnie zwiększało odporność miast i terenów zurbanizowanych na zmiany klimatu. Zmiany klimatu silnie wpływają na komfort życia mieszkańców gmin miejskich, dlatego wdrażanie działań adaptacyjnych znajduje oparcie w szeroko pojętym interesie publicznym zawierającym się w dążeniu do zapewnienia jak najkorzystniejszych warunków bytowania człowieka. Zmiana wymaga regulacji przejściowych (art. 24 projektu ustawy), proponuje się zatem, by plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowały swoją moc. Przyjęcie MPA nie wymaga natychmiastowej aktualizacji tych dokumentów. Do strategii, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co do których przed dniem uchwalenia MPA tych gmin rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przepisy przejściowe dotyczące strategii rozwoju gmin zostały zawarte w art. 26 projektu ustawy, zgodnie z którym do strategii rozwoju gminy, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 88 ust. 7

Zmiana przepisu ma charakter porządkujący i jest związana z użyciem po raz pierwszy w ustawie Poś wyrażenia „Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy” w nowododawanym art. 18a.

Zmiana art. 91 ust. 9c

W art. 91 ustawy Poś zmienia się brzmienie ust. 9c. Zarząd województwa będzie zobowiązany opracować projekt aktualizacji programu ochrony powietrza w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 tej ustawy, a nie jak ma to miejsce dotychczas w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie takiej uchwały. Dodatkowo zmienia się termin z 2 na 3 miesiące na określenie przez sejmik województwa w drodze uchwały aktualizacji programu ochrony powietrza.

Zmiana terminu opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza oraz terminu jego przyjęcia w drodze uchwały sejmiku województwa wynika z faktu zgłaszania przez zarządy województw problemów z wykazaniem osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych realizowanych działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza.

W związku z powyższym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom samorządów województw, zmieniono terminy realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 91 ust. 9c ww. ustawy, tak, aby możliwe było przeprowadzenie oceny stopnia wdrażania działań naprawczych w nim określonych na podstawie wyników dwóch następujących po sobie ocen jakości powietrza, przeprowadzanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Zmiana art. 400h

Proponowana zmiana polega na zwiększeniu limitu przychodów z 0,5% do 1% uzyskanych przez wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej w roku poprzednim w odniesieniu do wartości jednostkowej wniosku, ponad który wymagane jest zatwierdzenie przez radę nadzorczą wojewódzkiego funduszu wniosku zarządu o udzielenie dofinansowania. Doświadczenia dotyczące wdrażania programów priorytetowych pokazują, że obecny limit ustalony na poziomie 0,5% jest limitem zbyt niskim w aktualnej sytuacji ekonomiczno-gospodarczej, w odniesieniu do ilości udzielanych dofinansowań dla beneficjentów indywidualnych, a także sposobu działania wojewódzkich funduszy. Wskazane samorządowe osoby prawne są często zaangażowane we wdrażanie programów priorytetowych Narodowego Funduszu, wykorzystując środki udostępnione przez ten Fundusz. Szczególnym przypadkiem jest Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”. W

związku ze zmianą przedmiotowego programu podniesiono wysokość dofinansowania co spowodowało, że w przypadku wojewódzkich funduszy, które mają niższe przychody, dotacje w ramach tego programu, wymagają zatwierdzenia przez ich rady nadzorcze. Nie ma to jednak uzasadnienia, gdyż Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” jest programem masowym, liczba udzielanych dofinansowań jest bardzo duża, a ich forma jest ujednolicona i powtarzalna. Angażowanie rad nadzorczych oraz organów nadzoru w trybie art. 400r ustawy Poś niepotrzebnie wydłuża proces decyzyjny w tych postępowaniach.

Zmiana art. 403

Proponowana zmiana przepisów art. 403 ustawy Poś, polegająca na zmianie brzmienia ust. 4, 5 oraz 6, a także dodaniu nowych ust. 5a i 5b, ma na celu uelastycznienie obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu lub rady gminy w zakresie zasad udzielania dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin.

W związku z pojawiającymi się w orzecznictwie sądów i administracji wątpliwościami dotyczącymi możliwości wprowadzania odpowiednio przez powiaty lub gminy dodatkowych kryteriów lub warunków dofinansowania, w tym dotyczących potencjalnych beneficjentów dotacji celowej, mając na względzie dbałość o środki publiczne, w tym środki pochodzące z opłat i kar środowiskowych, a także przekazywane do budżetów powiatów i gmin dotacje udzielane przez Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zwane dalej „wojewódzkimi funduszami”, na podstawie art. 411 ust. 1 pkt 2 ustawy Poś, a także konieczność zapewnienia ich racjonalnego i celowego wydatkowania, przewiduje się rozszerzenie uprawnień organu stanowiącego odpowiednio powiatu lub gminy w tym zakresie.

Projektowane przepisy przyznają powiatom lub gminom możliwość doprecyzowania szczegółowych kryteriów lub warunków, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej, w tym także wynikających z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie dotacji zawartej przez gminę lub powiat z Narodowym Funduszem lub wojewódzkim funduszem. W wyniku proponowanej zmiany nie będzie budziła wątpliwości możliwość wprowadzenia w uchwale organu stanowiącego powiatu lub gminy w przedmiocie zasad udzielenia dotacji celowej dodatkowego kryterium dotyczącego określonej cechy, jaką musi posiadać potencjalny beneficjent dotacji celowej np. odnośnie tytułu prawnego do nieruchomości objętej przedsięwzięciem lub określonego poziomu dochodu, a także dodatkowych warunków wskazanych we wdrażanym przez gminę programie priorytetowym Narodowego Funduszu lub wojewódzkich funduszy np. dotyczących zasad kontroli, jeżeli przy udzielaniu dotacji celowej powiat lub gmina będą wykorzystywały środki pochodzące z dotacji przyznanej im przez te fundusze.

Projektowana zmiana usprawni jednocześnie wdrażanie programów priorytetowych, w których następuje udostępnienie środków finansowych wojewódzkim funduszom z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez Narodowy Fundusz programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii, zgodnie z art. 411 ust. 10f ustawy Poś, w tym w szczególności programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” skierowanego do gmin.

Dodatkowo, unikając wszelkich wątpliwości interpretacyjnych, proponuje się regulację wskazującą na możliwość odpowiedniego stosowania przepisów art. 411 ust. 10g – 10r oraz ust. 10sa ustawy Poś, dotyczących wydawania zaświadczeń potwierdzających przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, w przypadku gdy zasady udzielania dotacji celowej określają kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie zawartej przez gminę lub powiat z Narodowym Funduszem lub wojewódzkim funduszem, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy lub budżetu powiatu.

Dodano również odpowiedni przepis przejściowy (art. 20), zgodnie z którym do uchwały określającej zasady udzielania dotacji celowej, podjętej przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 411 ust. 10l

W art. 411 ustawy Poś zmienia się brzmienie ust. 10l celem doprecyzowania sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy Poś, wydawanego na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”.

Zmiana art. 411 dodanie ust. 12

Celem projektowanych przepisów art. 411 ust. 12 ustawy Poś jest wzmocnienie i doprecyzowanie obecnych krajowych regulacji umożliwiających udostępnianie przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), danych osobowych osób fizycznych przetwarzanych w związku z realizacją przez te fundusze zadań powierzonych im do realizacji na podstawie umów i porozumień zawartych z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach zaangażowania tych funduszy w realizację inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Odbiorcami tych danych będą:

- 1) Narodowy Fundusz jako ostateczny odbiorca wsparcia w rozumieniu art. 14la pkt 6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo jako jednostka wspierająca plan rozwojowy w rozumieniu art. 14la pkt 4 tej ustawy,
- 2) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, instytucja odpowiedzialna za realizację reformy, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji, Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwe jednostki organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej, Komisja Europejska, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejski Trybunał Obrachunkowy, Prokuratura Europejska (EPPO).

W przepisach rozdziału 2aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju określono jedynie cel przetwarzania danych osobowych oraz podmioty, które w procesie realizacji planu rozwojowego mogą przetwarzać takie dane. Nie określono natomiast szczegółowego zakresu przetwarzanych danych. Tym samym nie jest możliwe określenie takiego zakresu dla niebędących administratorami na gruncie tej ustawy wojewódzkich funduszy (podmiotów zaangażowanych przez umowy i porozumienia zawarte z Narodowym Funduszem w realizację inwestycji w rozumieniu art. 14la pkt 3 tej ustawy w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, przetwarzających dane osób fizycznych na potrzeby tego planu).

Zakres danych osobowych osób fizycznych udostępnianych przez wojewódzkie fundusze podmiotom wskazanym w przepisie art. 411 ust. 12 ustawy Poś będzie odpowiadał zakresowi niezbędnych danych do realizacji obowiązków tych podmiotów nałożonych ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, polegających na realizacji, kontroli, audycie i ewaluacji reform i inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Przewiduje się, że udostępnianie danych będzie się odbywać zarówno drogą tradycyjną jak i elektroniczną, na żądanie uprawnionych podmiotów.

Dodano także odpowiedni przepis przejściowy (art. 21), który pozwoli na udostępnienie przez wojewódzkie fundusze niezbędnych danych osobowych beneficjentów Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, którzy otrzymali dofinansowanie w ramach edycji Programu realizowanej od dnia 15 maja 2020 r.

ART. 2 – ZMIANY W USTAWIE O SAMORZĄDZIE GMINNYM

Dodanie w art. 5a ust. 6a

Konsultacje społeczne stanowią jedną z podstawowych form partycypacji obywatelskiej w procesie wykonywania władzy publicznej. Art. 5a ustawy o samorządzie gminnym wprowadza tę instytucję na grunt prawa samorządowego, dodatkowo określając sprawy podlegające tym konsultacjom. Omawiany przepis określa szczególną formę konsultacji społecznych – budżet obywatelski (BO), którego istotą jest konsultowanie z mieszkańcami danej gminy, co do przeznaczenia określonych kwot budżetowych na konkretne cele publiczne. Stanowi on więc finansowy instrument uczestnictwa mieszkańców wspólnoty samorządowej oraz jest realizacją zasady subsydiarności i partycypacji w samorządzie terytorialnym. Utworzenie budżetu obywatelskiego jest fakultatywne, z wyjątkiem miast na prawach powiatu.

Kwestią bezpośrednio związaną z realizacją polityki klimatycznej i ekologicznej oraz wykonywalnością dokumentów strategicznych na poziomie jednostek samorządu terytorialnego (JST) jest zagadnienie „zazieleniania” budżetu obywatelskiego. Z przeprowadzonych analiz wynika, że istnieje problem niewystarczających środków w budżetach miast na realizację projektów związanych z błękitno-zieloną infrastrukturą (BZI). Społeczność lokalna docenia błękitno-zieloną infrastrukturę, czego odzwierciedleniem jest wzrost aktywności mieszkańców na rzecz budowania potencjału przyrodniczego miasta. Ma to również swój wydzźwięk w projektach realizowanych w budżetach obywatelskich. Działania na rzecz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska stanowiły w latach 2016–2018 drugi najpopularniejszy rodzaj zadań (23%), a na ich realizację przeznaczono 24 661,5 tys. zł¹⁾ w badanych przez Najwyższą Izbę Kontroli miastach. Jak wspomniano wyżej, często w dyskursie publicznym jest podnoszona jednak kwestia niewystarczających środków w budżetach miast przeznaczanych na realizację projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego. Potwierdzają to dotychczas prowadzone badania, które wskazują, iż zbiorowe potrzeby wspólnoty w zakresie ochrony środowiska i przyrody są większe niż realizowane z inicjatywy własnej samorządu i wymagają uzupełnienia²⁾. Następstwem tej tendencji jest utworzenie w kilku miastach Polski (m.in. Krakowie, Gdańsku, Katowicach, Lublinie, Poznaniu, Szamotułach) specjalnie wyróżnionej puli finansowej w budżecie obywatelskim na inicjatywy w zakresie szeroko pojętej ekologii i ochrony środowiska, czyli tzw. Zielonego Budżetu Obywatelskiego.

Jak wynika z Raportu o stanie polskich miast - Środowisko i adaptacja do zmian klimatu³⁾, opracowanego przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów (IRMIR), w ramach budżetów obywatelskich są zgłaszane projekty z różnych dziedzin o różnym zakresie tematycznym. Jedną z kluczowych dziedzin jest szeroko pojmowana ochrona środowiska. Analiza BO za lata 2013–2017 wykazała, że ich zakres tematyczny dotyczy m.in. BZI, ochrony zwierząt, gospodarki odpadami komunalnymi oraz infrastruktury rowerowej. Można stwierdzić stale wysoki udział projektów prośrodowiskowych zgłaszanych, jak również realizowanych. Świadczy to o istotnym zaangażowaniu społeczności lokalnych w działania na rzecz poprawy jakości środowiska i życia w mieście. Analiza wykazała duży udział w budżetach obywatelskich zadań z zakresu „zazieleniania miast”. Jednak w kolejnych analizowanych latach ich znaczenie spada na rzecz zadań rowerowych, tzn. budowy bądź modernizacji ciągów rowerowych, pieszo-rowerowych, przejazdów rowerowych, kontrpasów. Relatywnie niewiele projektów BO przeznaczonych do realizacji rozwijało w miastach błękitną infrastrukturę.

¹⁾ *Funkcjonowanie budżetów partycypacyjnych (obywatelskich). Lata 2016–2018*, Najwyższa Izba Kontroli Warszawa, 2019 r. [<https://www.nik.gov.pl/plik/id,21187,yp,23819.pdf>, dostęp: 14.01.2021].

²⁾ W 2016 r. udział zgłaszanych w tym zakresie projektów wynosił w Łodzi i Poznaniu – 49%, a w Katowicach – 26% wszystkich działań. Wśród zrealizowanych projektów, zadania w zakresie ochrony środowiska wynosiły zaś w Łodzi – 14%, w Katowicach – 11%, a w Poznaniu – 40% [A. Żeńca, *Zielone budżety: partycypacyjne*, https://uslugiekosystemow.pl/wp-content/uploads/2019/02/ZRZ6_web_rozdzial_08.pdf, dostęp: 14.01.2020 r.].

³⁾ <https://obserwatorium.miasta.pl/raport-o-stanie-polskich-miast-srodowisko-i-adaptacja-do-zmian-klimatu/>

Ważne znaczenie lokalnych terenów zieleni potwierdzają wyniki badania świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski pn.: „Zazielenienie obszarów lokalnych”⁴⁾, zrealizowanego na zlecenie MKiŚ w 2020 r.: 97% mieszkańców naszego kraju deklaruje posiadanie terenów zielonych w okolicy zamieszkania jako ważne, 9 na 10 osób w ciągu ostatnich 12 miesięcy co najmniej dwa razy w ciągu miesiąca odwiedziło tereny zielone w okolicy zamieszkania, aż 75% osób jest gotowych zaangażować się w tworzenie i dbanie o istniejące tereny zielone w najbliższej okolicy.

W sondażu online YouGov⁵⁾, przeprowadzonym wśród wszystkich dorosłych mieszkańców Warszawy i Krakowa, mieszkańcy największych polskich miast domagają się więcej terenów zielonych i bardziej sprawiedliwego podziału przestrzeni publicznej między samochodami, transportem publicznym, rowerami i pieszymi. Niemal wszyscy mieszkańcy (93% w Krakowie i 92% w Warszawie) pragną więcej roślin i terenów zielonych w swoich miastach, co stanowi rekordowy wynik wśród wszystkich 15 miast w Europie objętych badaniem (średnia dla wszystkich badanych miast to 82%).

Zwiększenie możliwości finansowania tych inwestycji, przy jednoczesnym zaangażowaniu mieszkańców, będzie miało ogromny wpływ zarówno na tworzenie przyjaznej błękitno-zielonej infrastruktury miejskiej, adaptację miast do zmian klimatu, jak i również na kształtowanie świadomości obywateli w zakresie zmian klimatycznych i ekologii. 27 maja 2022 r. weszła w życie zmiana tej ustawy o samorządzie gminnym nadająca nowe brzmienie ust. 6 w tym przepisie. Zmiana ta wprowadziła podział budżetu obywatelskiego na pule obejmujące całość gminy i jej części lub kategorie kwotowe projektów dotyczące całości obszaru gminy lub jej części.

Projektowana zmiana nie reguluje wysokości kwoty, jaka ma zostać wygospodarowana przez samorząd na projekty związane z ochroną środowiska w ramach realizowanych inicjatyw BO, a jedynie zakłada obowiązek przeznaczania samodzielnie określonej puli ze środków zaplanowanych już do wydatkowania w ramach budżetu obywatelskiego na ochronę miejskiego środowiska przyrodniczego, w tym zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych. Projekt ustawy pozostawia swobodę samorządom w podjęciu decyzji co do wielkości puli, które w ramach BO zostaną przeznaczone na te projekty.

Obowiązek ten będzie dotyczył wszystkich gmin, w których utworzono BO. Zmiana wymaga regulacji przejściowych. Zaproponowano w art. 22 by dotychczas wyodrębnione w budżetach obywatelskich pule środków dedykowane realizacji projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja prowadzi do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych, uznano za pulę środków w rozumieniu art. 5 ust. 6a ustawy o samorządzie gminnym.

Zmiana art. 10e ust. 3 pkt 1, 10f ust. 5 oraz 10g ust. 9

W art. 10e ust. 3 zostały określone obligatoryjne części składowe strategii rozwoju gminy. Aspekt adaptacji do zmian klimatu nie jest wystarczająco mocno osadzony w przepisach dotyczących rozwoju gminy i rozwoju ponadlokalnego, dlatego w ustawie o samorządzie gminnym dodany został przepis, zgodnie z którym strategię rozwoju na poziomie gminnym i ponadlokalnym będą musiały wskazywać nie tylko cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, ale również cele klimatyczno-środowiskowe. Przez cele klimatyczno-środowiskowe rozumiane są cele w zakresie ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu, ochrony i kształtowania środowiska oraz racjonalnego wykorzystania jego zasobów, zapewnienia ekologicznych warunków życia obywatelom, transformacji ekologicznej i klimatycznej. W art. 10f ust 5 oraz w 10g ust. 9 doprecyzowano, że odpowiednio strategia rozwoju gminy albo strategia rozwoju ponadlokalnego podlega aktualizacji także w przypadku, gdy wymaga tego sytuacja klimatyczno-środowiska gminy.

⁴⁾ <https://www.gov.pl/web/klimat/badania-swiadomosci-ekologicznej>

⁵⁾ <http://www.pkeom.pl/chcemy-wiecej-zieleni-i-przestrzeni-dla-czystej-mobilnosci>

ART. 3 – ZMIANY W USTAWIE - PRAWO BUDOWLANE

Zmiana w art. 29 ust. 1 i 2

W art. 29 ustawy – Prawo budowlane wprowadza się zmianę polegającą na ułatwieniu budowy zbiorników bezodpływowych na wody opadowe i roztopowe z tym, że budowa zbiorników:

- o pojemności do 5 m³ – nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę oraz zgłoszenia;
- o pojemności od 5 do 15 m³ – nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, natomiast wymaga zgłoszenia.

Intencją rezygnacji z wymogu uzyskania pozwolenia na budowę dla zbiorników odpływowych na wody roztopowe lub opadowe o pojemności do 15 m³ jest zrównanie wymogów dotyczących zbiorników na nieczystości ciekłe i zbiorników na wodę opadową lub roztopową. Rozwiązanie takie przyczyni się do sprawniejszej realizacji Programu Priorytetowego „Moja Woda”. Natomiast budowa zbiorników odpływowych na wody opadowe i roztopowe (bez względu na pojemność) będzie wymagała, jak dotychczas, uzyskania pozwolenia na budowę.

Zmiana art. 43 ust. 1aa

Ponadto w związku z opisanymi zmianami, powodującym zwolnienie zbiorników bezodpływowych na wody opadowe lub wody roztopowe z obowiązku sporządzenia projektu budowlanego, zachodzi również konieczność zmiany art. 43 ust. 1aa ustawy. Zbiorniki te będą podlegać geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej i ujawniane będą w bazie danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu prowadzonej przez starostę, a informacja o nich jest istotna z punktu widzenia bezpieczeństwa sytuowania innych projektowanych obiektów, które mogą powstać na tym obszarze.

Aktualnie w odniesieniu do zbiorników na wodę będących obiektem budowlanym jest obowiązek uzyskania pozwolenia na budowę, co zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane oznacza, że obiekty te już teraz podlegają po ich wybudowaniu – obowiązkowi wykonania geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej. Zatem podtrzymanie w projekcie przedmiotowej regulacji w zakresie obowiązku przeprowadzenia geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, nie nakłada na inwestora żadnych nowych obowiązków czy dodatkowych kosztów, ani też nie wydłuża procesu inwestycyjnego (w stosunku do obecnych regulacji). Zmiana art. 43 ust. 1aa ustawy – Prawo budowlane zachowuje obowiązek geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej w mocy, gdyż ujawnienie informacji o tych obiektach w bazach danych jest istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa sytuowania innych projektowanych obiektów, które mogą powstać na danym obszarze.

Należy jednak zauważyć, że projektowana zmiana, przez zniesienie obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę zbiorników bezodpływowych, wprowadza ułatwienia dla inwestora w zakresie geodezyjnej obsługi inwestycji, przez zwolnienie go z obowiązku zapewnienia geodezyjnego wyznaczenia tych obiektów w terenie (tyczenia). Obecnie obowiązek taki wynika z przywołanego wyżej art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane. Projektowana zmiana przyczyni się zatem do przyspieszenia realizacji inwestycji oraz zmniejszenia jej kosztów.

W związku z przedmiotową zmianą oraz mając na uwadze, iż w sytuacji, gdy inwestor ma już opracowany projekt budowlany na potrzeby budowy tych zbiorników, umorzenie postępowania może być dla niego niekorzystne, w projekcie ustawy wprowadzono przepis przejściowy (art. 23), w którym uregulowano kwestie dotyczące spraw wszczętych i niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy.

ART. 4 – ZMIANY W USTAWIE O SAMORZĄDZIE WOJEWÓDZTWA

Zmiana art. 11 ust. 2

Artykuł 11 ust. 2 jest przepisem regulującym w sposób ramowy prowadzenie polityki rozwoju województwa. Stanowi on również samodzielną podstawę do prowadzenia przez samorząd województwa polityki rozwoju. Zgodnie z obecnym stanem prawnym przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc

pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Fundusze na rozwój regionalny są przyznawane w formie dofinansowania do konkretnych programów, natomiast art. 11 ustawy konstytuuje obowiązek jej prowadzenia przez samorząd województwa i także wskazuje źródło jej finansowania.

Aktualnie samorząd województwa prowadzi politykę rozwoju województwa, na którą składa się racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz kształtowanie środowiska naturalnego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Tym samym, aktualny stan prawny nie uwzględnia w pełni kwestii odnoszących się do kontekstu klimatyczno-przyrodniczego. Obecny stan prawny może prowadzić do problemów z wdrażaniem krajowej polityki adaptacyjnej. Działania na rzecz adaptacji do zmian klimatycznych są bowiem działaniami wymagającymi szerszego spojrzenia terytorialnego, wykraczającego poza obszar konkretnej gminy.

Ponadto w zakresie tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu, należy wskazać, że samorządy województw są odpowiedzialne za programowanie i wdrażanie regionalnych programów operacyjnych (RPO), które obejmują wsparcie dla JST. W ramach RPO programuje się oraz wdraża szereg działań z zakresu mitygacji oraz adaptacji do zmian klimatu, a co więcej, istnieje konieczność przeznaczania określonych minimalnych alokacji na te działania w ramach koncentracji tematycznej oraz tak zwanego mainstreamingu klimatycznego. Działania zaplanowane w ramach RPO są jednocześnie komplementarne do analogicznego wsparcia JST z krajowych programów operacyjnych z uwzględnieniem obowiązującej linii demarkacyjnej.

W związku z tym, w projektowanej zmianie proponuje się doprecyzowanie zakresu prowadzenia przez samorząd województw polityki rozwoju przez uzupełnienie katalogu o kwestie tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu.

Rola samorządu województwa jest kluczowa m.in. w zakresie programowania i wdrażania nowej perspektywy finansowej UE, w której kontekst adaptacji do zmian klimatu będzie działaniem horyzontalnym, w związku z tym włączenie tych kwestii do polityki rozwoju województwa jest wysoce uzasadnione. Jedynie działania na wszystkich szczeblach rządowych, jak i samorządowych zapewnią kompleksowość działań na rzecz wzmacniania polityki adaptacyjnej.

Zmiana art. 11 ust. 2 nie wymaga regulacji przejściowych.

ART. 5 – ZMIANY W USTAWIE O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Zmiana art. 1 ust. 2 pkt 3

W art. 1 ust. 2 określono wymagania, które należy uwzględniać w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zapewniające w szczególności poszanowanie praw i wolności obywateli, jak też respektowanie innych wartości chronionych prawem. Kierunki tych działań są wyznaczone potrzebami ładu przestrzennego oraz rozwoju, określonego jako „zrównoważony”. Przepisy te stanowią podstawę działań planistycznych.

Zmieniany przepis wprowadza obowiązek uwzględniania wymienionych w nim wymagań, wartości i potrzeb. Nie zostały jednak wśród nich uwzględnione kwestie adaptacji do zmian klimatu. Mimo że przepis ten nie ma charakteru *numerus clausus*, wymieniono tu tylko te kwestie, które są najistotniejsze dla procesu planowania i zagospodarowania przestrzennego. Jak już wspomniano, adaptacja miast do zmian klimatu stała się w ostatnich latach szczególnie istotna. Pogłębiające się zmiany klimatu mają znaczny wpływ na dynamikę rozwoju tkanki miejskiej, jednakże mając na uwadze całość działań planistycznych uwzględnianie wymagań ochrony środowiska w zakresie zmniejszania podatności na zmiany klimatu powinno mieć charakter ogólny. Zwiększenie zdolności adaptacyjnych oraz odporności na zmiany klimatu powinny być więc uwzględnione wprost w polityce przestrzennej.

Proponowane rozwiązanie będzie skutkowało zwiększeniem bezpośredniego wpływu planów adaptacji do zmian klimatu na kontekst funkcjonalno-przestrzenny, a także poprawi potencjał do

wdrażania działań adaptacyjnych, umożliwiając ich zastosowanie również w ramach prac na niższych szczeblach administracji. Docelowo prowadzić to będzie do zwiększenia odporności gmin na zmiany klimatu oraz polepszenia komfortu życia ich mieszkańców.

Zmiana nie wymaga regulacji przejściowych.

Zmiana art. 13b poprzez dodanie pkt 5a

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688) wprowadziła plan ogólny gminy, jako obligatoryjnie sporządzany dokument planistyczny o zasięgu całej gminy. Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, zastępującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jako dokument, z którym badana będzie zgodność planów miejscowych, ale także decyzji o warunkach zabudowy.

Plan ogólny będzie zawierał ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokumenty te będą musiały zachowywać zgodność. Zgodnie z art. 13b ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności m.in. politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, znajdujące się na obszarze gminy formy ochrony przyrody oraz ich otuliny, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe. Wśród kryteriów nie uwzględniono adaptacji gmin oraz ich odporności na zmiany klimatu.

Biorąc pod uwagę powyższe, chcąc zapewnić całościowe uwzględnienie kwestii adaptacyjnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, konieczne jest zapewnienie, by ustalenia planu ogólnego były określane z ich uwzględnieniem. Ustalenia planu ogólnego będą określane z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji zawartych w miejskich planach adaptacji. Pozwoli to na włączenie kwestii odporności na zmiany klimatu już na początkowym etapie kształtowania przestrzennego, jakim jest tworzenie planu ogólnego.

Proponowane rozwiązanie będzie skutkowało zwiększeniem bezpośredniego wpływu planów adaptacji do zmian klimatu, a także poprawi potencjał wdrażania działań adaptacyjnych, umożliwiając ich zastosowanie również w ramach prac na niższych szczeblach administracji. Docelowo będzie to prowadzić do zwiększenia odporności gmin na zmiany klimatu oraz zwiększenia bezpieczeństwa i jakości życia ich mieszkańców.

Proponuje się wprowadzenie odpowiednich przepisów przejściowych (art. 24 projektu ustawy), zgodnie z którymi plany ogólne gmin obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują ważność i mogą być zmieniane. Do planów ogólnych, co do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji do zmian klimatu tych gmin rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 39 ust. 3

W projekcie zaproponowano doprecyzowanie przygotowywanej przez samorząd województwa polityki rozwoju województwa o kontekst działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu przez zmiany w ustawie o samorządzie województwa w art. 11 w ust. 2 dodano pkt 5a. Mając na uwadze, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi integralną część polityki rozwoju województwa, jest zasadne doprecyzowanie przedmiotowych zapisów również w tym planie. Proponowaną zmianą jest dodanie w art. 39 w ust. 3 pkt 2a, że w planie zagospodarowania przestrzennego województwa określa się w szczególności m.in. zasady dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu.

Proponuje się wprowadzenie odpowiednich przepisów przejściowych (art. 24 projektu ustawy),

zgodnie z którymi plany zagospodarowania przestrzennego województw obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane. Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 52 i 54

Zakłada się także wprowadzenie zmian w art. 52 ust. 2 pkt 2 lit. c oraz art. 54 pkt 2 lit. b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym mających na celu uwzględnienie we wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego w charakterystyce inwestycji (w danych charakteryzujących jej wpływ na środowisko) wpływu inwestycji na zmniejszenie podatności na zmiany klimatu, a w decyzji o ustaleniu lokalizacji – określenie warunków i szczegółowych zasad zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikających z przepisów odrębnych, m.in. w zakresie ochrony środowiska, w tym zmniejszenie podatności na zmiany klimatu, zdrowia ludzi oraz ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej.

Zmiany wymagają wprowadzenia regulacji przejściowych (art. 25). Proponuje się, by do spraw ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosowano przepisy dotychczasowe.

Bez wprowadzenia omawianych przepisów wszelkie działania w zakresie objętym opiniowanym projektem mogą okazać się nieskuteczne i pozorne, to zaś może oznaczać bezcelowe wydawanie środków publicznych.

ART. 6 – ZMIANY W USTAWIE O OCHRONIE PRZYRODY

Zmiany art. 78 dodanie ust. 2 i 3

W ustawie o ochronie przyrody zostaną wskazane zasady działania dla rad gmin przy zakładaniu i utrzymywaniu terenów zieleni. Proponuje się dodanie do art. 78 ust. 2 i 3 wskazujących na to, że przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze tego terenu, w tym zachowywać istniejącą roślinność rodzimą oraz zapewnić, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała co najmniej 95% powierzchni terenu zieleni. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmacniać funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenów do naturalnej vegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni miała powierzchnia biologicznie czynna.

Te dodatkowe regulacje będą chroniły tereny zieleni przed nadmierną zabudową powierzchniami szklanymi, a także będą chroniły tereny zieleni „dzikiej”, które pełnią istotną rolę w kontekście adaptacji do zmian klimatu, np. spełniając funkcje retencyjne.

Zmiana art. 78 nie wymaga regulacji przejściowych.

ART. 7 – ZMIANY W USTAWIE O SYSTEMIE MONITOROWANIA I KONTROLOWANIA JAKOŚCI PALIW

W ramach rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. W celu wykonania tej rekomendacji zaproponowano wprowadzenie nowych regulacji do ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Stąd także trwa realizacja zewnętrznej ekspertyzy pn. „Określenie wymagań jakościowych dla różnych rodzajów paliw biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w

gospodarstwach domowych i w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW”.

W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie upoważnienia do określenia, w drodze rozporządzenia, wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW. Projektowane przepisy będą dotyczyły – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu, nie przewiduje się na tym etapie standaryzacji dla drewna kawałkowego oraz biomasy rolniczej.

Dodatkowo powyższe działania będą stanowiły podstawę do realizacji przez MKiŚ kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

ART. 8 – ZMIANY W USTAWIE O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU

Zmiany art. 10a ust. 1

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju przy opracowaniu strategii rozwoju (gminy, województwa, ponadlokalnego, kraju), projektu polityki publicznej, projektu programu rozwoju lub projektu programu służącego realizacji umowy partnerstwa, podmiot opracowujący przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, natomiast nie ma obowiązku uwzględnienia sytuacji klimatyczno-środowiskowej. Zasadne jest więc zapewnienie w przepisach prawa elementu składowego polityki rozwoju, który doprowadzi do wzmocnienia roli działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu.

Ponieważ część dokumentów wskazanych w art. 8 – dla okresu programowania 2021–2027 – jest aktualnie w trakcie opracowania, w momencie wejścia w życie projektowanej ustawy przedmiotowe dokumenty strategiczne mogą znajdować się w końcowych fazach opracowania, toteż w celu nieopóźniania absorpcji środków UE na perspektywę finansową 2021–2027 jest konieczne zawarcie odpowiednich przepisów przejściowych w odniesieniu do np. projektów dokumentów, których proces opracowania został formalnie rozpoczęty, lub ewentualnie znajdujących się np. na etapie konsultacji publicznych. Wprowadzono przepis przejściowy (art. 26 projektu ustawy), zgodnie z którym do strategii rozwoju, polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, co do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zmiany art. 24g ust. 3

Zmiany w rozdziale 4b mają na celu wzmocnienie prowadzenia polityki regionalnej i miejskiej o działania i efekty zielonej transformacji miast. Zakres interwencji istniejącego już Funduszu Rozwoju Regionalnego zostaje rozszerzony o projekty i inwestycje służące zielonej transformacji miast i miejskich obszarów funkcjonalnych, o których mowa w art. 5 pkt 6a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Termin zielona transformacja należy rozumieć jako proces prowadzący do zwiększania odporności miast, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i nie ograniczający potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego. Zielona transformacja to kompleksowy zestaw działań mający na celu znaczącą redukcję negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze, prowadzący do zwiększania odporności miast i jednocześnie tworzący przestrzenie miejskie przyjazne człowiekowi.

Fundusz Rozwoju Regionalnego powinien finansować zróżnicowane projekty o charakterze

lokalnym i ponadlokalnym ukierunkowane na zrównoważony rozwój, zgodny z zasadami określonymi w krajowych i europejskich dokumentach strategicznych. Dodatkowo, w ramach Funduszu Rozwoju Regionalnego wsparcie będą mogły otrzymać projekty lub inwestycje wynikające z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej i krajowej polityki miejskiej. W ten sposób wsparcie z Funduszu Rozwoju Regionalnego będzie komplementarne do systemu finansowania inwestycji środkami pochodzącymi z funduszy europejskich. Przykłady takich inwestycji w obszarze zielonej transformacji to w szczególności: zwiększanie efektywności energetycznej budynków, zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej, rozwój inwestycji samorządowych zwiększających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE), rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego (pieszego, rowerowego) zintegrowanego z transportem zbiorowym, zwiększenie terenów zieleni w miastach.

Finansowane projekty i inwestycje powinny mieć charakter kompleksowy, tj. pozwalać zrealizować całościowe przedsięwzięcia, poprawiające radykalnie jakość życia, obniżające ich koszty funkcjonowania, wpływające na poprawę jakości środowiska przyrodniczego, przyjazność dla klimatu, a tym samym na ochronę i poprawę zdrowia mieszkańców, konkurencyjność przedsiębiorstw lub stanowić uzupełnienie wcześniej podjętych inicjatyw lokalnych doprowadzając do tego samego efektu.

Rozszerzenie zakresu Funduszu Rozwoju Regionalnego wynika z faktu, że skala i dynamika procesów społeczno-gospodarczych i przestrzennych w Polsce, w tym terytorialna dywersyfikacja tempa rozwoju gospodarczego i zmian demograficzno-społecznych, oraz takie procesy jak metropolizacja i suburbanizacja, determinują nowe wyzwania w zakresie zarządzania terytorialnego, w tym programowania rozwoju oraz zintegrowanego planowania strategicznego i przestrzennego miast i ich obszarów funkcjonalnych.

ART. 9 – ZMIANY W USTAWIE O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Kluczową kwestią w zakresie zmian legislacyjnych w obszarze oceny oddziaływania na środowisko (oos) jest doprecyzowanie w ustawie zagadnień związanych z analizą podatności (narażenia oraz odporności) przedsięwzięcia na zmiany klimatu, która powinna zostać przeprowadzona na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko (wymóg przeprowadzenia analizy podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu zgodnie z wymogiem wskazanym dyrektywą oos).

Dyrektywa oos nie definiuje pojęć „podatność” i „odporność”, natomiast zgodnie z IPCC AR5, 2014), Annex II (Glossary):

– Podatność (Vulnerability) – skłonność lub predyspozycja do ulegania negatywnym wpływom. Podatność obejmuje szereg pojęć i elementów, w tym wrażliwość na szkody oraz brak zdolności do radzenia sobie i adaptacji.

– Odporność (Resilience) – zdolność systemów społecznych, gospodarczych i środowiskowych do radzenia sobie z niebezpiecznymi zdarzeniami, tendencjami lub zakłóceniami, reagując lub reorganizując się w sposób, który utrzymuje ich podstawowe funkcje, tożsamość i strukturę, zachowując jednocześnie zdolność do adaptacji, uczenia się i transformacji.

Zakres zmian w ustawie oos polega na doprecyzowaniu przepisów dotyczących analiz ryzyka klimatycznego w postępowaniu oos przez wskazanie, że w skład tych analiz zgodnie z dyrektywą oos wchodzi analiza podatności przedsięwzięć na zmiany klimatu.

Praktyka wykonywania oos w Polsce wskazuje, że obecne przepisy ustawy oos w zakresie analiz dotyczących ryzyka klimatycznego, w szczególności w odniesieniu do adaptacji przedsięwzięć do zmian klimatu, wymagają osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności. Wnioski na temat uwzględniania przez inwestorów kwestii klimatycznych w procesie oos pochodzą z następujących źródeł:

- doświadczenia w pracach Grupy Roboczej do spraw ocen oddziaływania na środowisko działającej w ramach Sieci Partnerstwo „Środowisko dla Rozwoju”,
- wniosków z kontroli systemowej przeprowadzonej w Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w dniach od 29 listopada do 9 grudnia 2016 r. w zakresie dotyczącym weryfikacji przez NFOŚiGW dokumentacji aplikacyjnej na poziomie oceny merytorycznej II stopnia dla projektów działania 2.3. POIiŚ 2014-2020,
- wniosków z Raportu końcowego dla analizy pn.: „Uwzględnianie w projektach realizowanych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 aspektów adaptacji do zmian klimatu, łagodzenia zmian klimatu i zwiększania odporności inwestycji na skutki tych zmian i zagrożenia klęskami żywiołowymi lub katastrofami naturalnymi” (Fundeko, 2019).

Należy zauważyć, że analiza ryzyka związanego ze zmianami klimatu, obejmująca analizę podatności, jest pojęciem dobrze zdefiniowanym w wytycznych UE, zwłaszcza w przepisach i wytycznych (poradnikach) przeznaczonych dla beneficjentów funduszy UE⁹⁾. Etap ooś jest jednocześnie optymalnym etapem dla przeprowadzenia oceny ryzyka związanego ze zmianami klimatu, ponieważ w przygotowaniu inwestycji jest jednym z najwcześniejszych etapów, kiedy większość rozstrzygnięć dotyczących ostatecznego kształtu przedsięwzięcia nie została jeszcze podjęta oraz jest możliwe jeszcze wariantowanie w zakresie dotyczącym oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań na klimat, oraz odporności przedsięwzięć na zmiany klimatu. Należy też podkreślić jeszcze jeden ważny aspekt oceny podatności. W celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska, działania zapobiegawcze należy podjąć w szczególności w przypadku niektórych projektów, które ze względu na swoją podatność na poważne wypadki lub klęski żywiołowe (takie jak powódzie, podnoszenie się poziomu morza lub trzęsienia ziemi) mogą mieć znaczące niekorzystne skutki dla środowiska. W przypadku takich projektów należy ocenić ich podatność (narażenie i odporność) na poważne wypadki lub katastrofy, ryzyko wystąpienia tych wypadków lub katastrof oraz konsekwencje dla prawdopodobieństwa wystąpienia znaczących niekorzystnych skutków dla środowiska. Ponadto, należy zauważyć, że właściwe przeprowadzenie analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu przedsięwzięć będzie niezbędne do prawidłowej i efektywnej oceny przedsięwzięć/projektów kierowanych do dofinansowania ze środków UE w perspektywie finansowej 2021-2027, w ramach której zgodność projektów z celami ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu będzie traktowana priorytetowo. Zgodnie z art. 73 ust. 2 lit. j rozporządzenia Parlamentu i Rady(UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, przy dokonywaniu wyboru operacji instytucja zarządzająca zapewnia uodpornienie na klimat w odniesieniu do inwestycji w infrastrukturę o przewidywanej trwałości wynoszącej co najmniej pięć lat.

Dla inwestycji finansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu były wymagane – nie tylko na etapie postępowania ooś, ale mogły zostać też przeprowadzone na etapie studium wykonalności. Co do zasady weryfikacja spełnienia tego wymogu następowała na etapie oceny kryteriów II stopnia. Warto także podkreślić, że jeżeli w toku oceny projektu okaże się, że wymagany zakres analiz ryzyka związanego ze zmianami klimatu nie został przeprowadzony na etapie ooś, wówczas weryfikuje się pod tym kątem studium wykonalności. Jeżeli w studium wykonalności również zostanie stwierdzony brak adekwatnych analiz ryzyka związanego ze zmianami klimatu, który w szczególności kompensowałby

⁹⁾ Por. *Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe*, Ministerstwo Środowiska, 2015 r. oraz *Zawiadomienie Komisji – Wytyczne techniczne dotyczące weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021–2027* C/2021/5430

braki z etapu ooś, wnioskodawca zostanie wezwany do uzupełnienia studium wykonalności w tym obszarze. Podobne zasady będą stosowane w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027, przy uwzględnieniu wszystkich koniecznych zmian wynikających z systemu oceny projektów oraz przepisów stosownych rozporządzeń UE. Warto także zwrócić uwagę, że obecnie jest aktualizowany Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe, Ministerstwo Środowiska, 2015 r.

Zmiany art. 21 i 25

Wśród dokumentów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie z zakresu ustawy Poś, które należy zamieścić w publicznie dostępnych wykazach, uwzględniono projekty MPA, uchwalone MPA oraz sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA.

Zmiany art. 62 ust. 1

W art. 62 w ust. 1 ustawy ooś, zgodnie z którym w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia: (...) dodaje się w pkt 1 lit. cb w brzmieniu: „cb) klimat;”, w lit. d rozszerza się zakres: „d) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a–cb;”, a ponadto dodaje się pkt 1b w brzmieniu: „1b) podatność danego przedsięwzięcia na zmiany klimatu”.

Zmiana w zakresie lit. cb ma charakter porządkujący (zgodność z art. 66 ustawy ooś), zaś zmiana w zakresie pkt 1b ma charakter precyzujący.

Proponowane zmiany pozostają w zgodzie z nowelizacją dyrektywy ooś z dnia 16 kwietnia 2014 r. – Załącznik IV Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 (Informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko). Zgodnie z nowelizacją dyrektywy ooś, wskazaną w załączniku IV, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zawiera informacje o wpływie przedsięwzięcia na klimat oraz podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu (narażenia na zmiany klimatu oraz odporności na nie) – regulacje są wzmacniane zgodnie z brzmieniem znówelizowanej w 2014 r. dyrektywy ooś. Pomimo, iż obowiązujące przepisy krajowe w analizowanym zakresie pozostają w zgodzie z nowelizacją dyrektywy ooś z 2014 r., to jednak konieczne wydaje się doprecyzowanie w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności w tym zakresie.

Zmiana art. 63 ust. 1

Ujednolicone zostanie określenie „zmiany klimatu” – w liczbie mnogiej, które zastąpi obowiązujące „zmiana klimatu” – w liczbie pojedynczej (art. 63 w ust. 1 w pkt 1 w lit. e).

Zmiany art. 66 ust. 1

W art. 66 w ust. 1 w pkt 1 lit. g nadaje się nowe brzmienie: „g) ocenione w oparciu o wiedzę naukową ryzyko wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyko związane ze zmianami klimatu, obejmujące analizę podatności na zmiany klimatu, uwzględniającą narażenie oraz odporność przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”.

W art. 66 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie: „6) określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i katastrofy naturalnej i budowlanej, na klimat, w tym emisje gazów cieplarnianych i oddziaływania istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, przewidywanej podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie i odporność analizowanych wariantów na zmiany klimatu, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a w przypadku drogi o której mowa w art. 24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, także wpływu planowanej drogi na bezpieczeństwo ruchu drogowego;”.

Zmiany wymagają wprowadzenia regulacji przejściowych (art. 27 projektu ustawy). Proponuje się, by do spraw wszczętych na podstawie ustawy o oś i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosowane były przepisy dotychczasowe.

ART. 10 – ZMIANY W USTAWIE O WSPIERANIU TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW ORAZ O CENTRALNEJ EWIDENCJI EMISYJNOŚCI BUDYNKÓW

Zmiana art. 2 w pkt 1c lit. a

Zmiana w art. 2 w pkt 1c w lit. a ma charakter porządkowy i rozszerza katalog wymagań, jakie spełniają urządzenia lub systemy grzewcze ogrzewające budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzenia lub systemy podgrzewające wodę użytkową w tych budynkach o kwestie etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń.

Zmiany w art. 11b ust. 11 oraz 11c ust. 1 pkt 4

Zmiany w art. 11b ust. 11 oraz 11c ust. 1 pkt 4 dotyczą zwiększenia współfinansowania ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów do poziomu 90 % przy równoczesnym zmniejszeniu wkładu własnego gminy na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych do poziomu 10 %. Jako główny powód braku przystąpienia do realizacji Programu "Stop Smog" zapytane przez NFOŚiGW gminy wskazują brak możliwości wniesienia wkładu własnego na poziomie 30% kosztu realizacji porozumienia. Obecna sytuacja związana z gwałtownie rosnącymi kosztami ponoszonymi przez samorządy jeszcze pogłębia problem związany z możliwością wniesienia wkładu własnego do realizowanych przedsięwzięć. Zwiększenie wkładu środków pochodzących z budżetu państwa do 90% wartości porozumienia, pozwoli na odciążenie budżetów samorządów i tym samym umożliwi większej liczbie gmin przystąpienie do programu. Tym samym, umożliwi to udzielenie pomocy większej liczbie osób ubogich energetycznie, co w obecnych okolicznościach jest działaniem priorytetowym.

Zmiana art. 11c ust. 5 pkt 5

Zmiana w art. 11c ust. 5 pkt 5 podyktowana jest koniecznością zwiększenia średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym do kwoty 106 000 zł.

Obowiązujący średni koszt realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych był ustalany na etapie tworzenia Programu „Stop Smog” w 2018 r. Od tego momentu ceny materiałów, urządzeń oraz usług znacznie wzrosły. W szczególności najwyższe wzrosty dotyczyły kosztów związanych z termomodernizacją budynków. Na podstawie rozeznania rynku przygotowanego na potrzeby zmian wprowadzanych w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, gdzie mamy do czynienia z tymi samymi kategoriami kosztów, urealniono wartości poszczególnych kosztów kwalifikowanych w ramach Programu „Stop Smog”. Na tej podstawie oraz na podstawie zgłoszeń otrzymanych od wszystkich gmin realizujących obecnie przedsięwzięcia niskoemisyjne oraz gmin, które złożyły wnioski w programie, proponujemy podniesienie średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w Programie.

Podniesienie średniej wartości na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego pozwoli gminom realizującym przedsięwzięcia niskoemisyjne na wyjście z obecnie powszechnie zgłaszanego problemu z wylanianiem wykonawców. Gminy wielokrotnie muszą powtarzać procedury przetargowe z uwagi na brak oferentów lub przeszacowanie wartości oferty w stosunku do wartości zamówienia. Taka sytuacja zmusza gminy do ograniczania zakresów robót termomodernizacyjnych, co z kolei może mieć wpływ na osiągnięcie zakładanego efektu ekologicznego.

Zmiany w art. 11d ust. 1 pkt 3 i 4, ust. 2b, ust. 7, ust. 7e, ust. 8a pkt 2, ust. 13 oraz w art. 11f ust. 6 i 7 pkt 2

Zmiany w art. 11d ust. 1 pkt 3 i 4, ust. 2b, ust. 7, ust. 7e, ust. 8a pkt 2, ust. 13 oraz w art. 11f ust. 6 i

ust. 7 pkt 2 są podyktowane potrzebą likwidacji kryterium majątkowego beneficjenta końcowego. Obecnie w Programie „Stop Smog” obowiązuje zarówno kryterium dochodowe, jak i majątkowe, które znacząco utrudnia realizację Programu przez gminy. Kryterium dochodowe jest wystarczającym warunkiem do spełnienia przez wnioskodawców celem ukierunkowania wsparcia dla najmniej zamożnych gospodarstw domowych.

W sposób analogiczny przebiega weryfikacja w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, w części z najwyższym poziomem dofinansowania skierowanym do najuboższych właścicieli budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Jednocześnie kryterium majątkowe jest trudne do weryfikacji, w szczególności przy szacowaniu wartości ruchomych składników majątku (samochody, sprzęt rolniczy itp.). Ponadto kryterium majątkowe wyklucza z udziału w Programie duże grono osób z gmin wiejskich, gdzie potencjalny beneficjent jest często właścicielem niewielkiej działki rolnej lub leśnej, której wartość przekracza dopuszczalny limit.

Dodatkowo w art. 11d ust. 7e zaproponowano zmianę o charakterze porządkującym, polegającą na podaniu metryki ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021, z późn. zm.) w związku z jej uchyceniem w ust. 1 pkt 3 tego artykułu.

ART. 11 – ZMIANY W USTAWIE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA EMISJAMI GAZÓW CIEPLARNIANYCH I INNYCH SUBSTANCJI

Zmiany art. 5

Ustawa przewiduje zmianę art. 5 ust. 2 USZE polegającą na przesunięciu terminu składania przez KOBiZE rocznego sprawozdania z wykonywania powierzonych mu zadań z dnia 31 stycznia na dzień 28 lutego. KOBiZE każdego roku przedstawia sprawozdanie z realizacji powierzonych mu zadań publicznych. Sprawozdanie dokumentuje całokształt zadań zrealizowanych w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego. Z tej perspektywy problem generuje wskazany w ustawie termin 31 stycznia. Termin ten jest za krótki biorąc pod uwagę rozległy zakres zadań ustawowych realizowanych przez KOBiZE. W praktyce, aby dotrzymać tego terminu prace nad sprawozdaniem muszą się rozpoczynać jeszcze w trakcie okresu sprawozdawczego, co z kolei implikuje konieczność aktualizowania szeregu informacji potrzebnych do sporządzenia sprawozdania, zwłaszcza informacji dot. statystyk załatwianych spraw, wniosków, raportów itp. Działanie takie należy ocenić jako nieefektywne przede wszystkim pod względem wykorzystania czasu pracy ekspertów. Przesunięcie terminu sporządzenia sprawozdania na 28 lutego umożliwi rozpoczęcie pracy nad sprawozdaniem po zakończeniu roku sprawozdawczego – czyli w sytuacji, w której zebrane będą już wszystkie informacje potrzebne do jego opracowania.

Zmiany art. 9

USZE przewiduje dla KOBiZE obowiązek przygotowywania co 5 lat prognoz zmian aktywności dla wybranych sektorów gospodarki i prognoz zmian aktywności w zakresie zużycia nośników energii. 5-cioletni okres jest liczony począwszy od dnia 31 grudnia 2021 r. (art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1501)). Ze względu na to, że prognozy zmian aktywności są sporządzane głównie na potrzeby wykonania prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 USZE zasadne jest by terminy przygotowania prognoz zmian aktywności były zsynchronizowane, z nowym terminem opracowywania aktualizacji prognoz wielkości emisji. Zaproponowana zmiana skracza okres między prognozami zmian aktywności do 4 lat i przenosi termin ich wykonania na 30 czerwca w roku parzystym, co umożliwi wykorzystanie najbardziej aktualnych prognoz zmian aktywności do wykonania aktualizacji prognoz wielkości emisji w nowych terminach. Aktualizację prognoz wielkości emisji KOBiZE przekazuje do MKiŚ na 60 dni przed terminem wynikającym z prawa UE i prawa międzynarodowego, czyli w praktyce ok. 15 stycznia roku kalendarzowego, w którym jest obowiązek przekazania tych danych (lata nieparzyste). Zatem główne prace nad prognozami wielkości emisji trwają w drugiej połowie roku parzystego. Dostępność aktualnych

prognoz zmian aktywności od 30 czerwca roku parzystego umożliwi wykorzystanie tych danych w prognozach wielkości emisji.

W następstwie skrócenia okresu między prognozami zmian aktywności, zmieniony został także termin przekazania do Krajowego ośrodka informacji i danych przez właściwych ministrów z 12 do 6 miesięcy przed terminem sporządzenia prognoz. Doświadczenia uzyskane podczas pracy nad pierwszymi prognozami wykazały, że okres 6 miesięcy jest wystarczający dla Krajowego ośrodka do opracowania prognoz oraz zapewni większą aktualność otrzymywanych danych.

Projekt ustawy przewiduje również zmiany w przepisach dotyczących roku odniesienia dla sporządzanych prognoz zmian aktywności. Nowe zasady ustalania roku odniesienia mają zapewnić korzystanie z możliwie najbardziej aktualnych danych. Dodatkowo wprowadzono regułę, według której w uzasadnionym przypadku możliwe będzie przyjęcie za rok odniesienia innego roku. Taka przesłanka wynika z potrzeby wprowadzenia elastyczności w wyborze innego roku odniesienia (wcześniejszego) niż wskazany w pkt 3. Aktualny przepis daje jedynie możliwość wykorzystania danych dla innego roku, gdy nie są dostępne dane dla roku, o którym mowa w pkt 3. Natomiast mogą zajść takie okoliczności, w których przyjęcie innego roku będzie zasadne, mimo że dane za rok, o którym mowa w pkt 3, będą dostępne, np. jeżeli będą budziły uzasadnione zastrzeżenia co do ich reprezentatywności (ze względu na nagłe zakłócenia, które bardzo znacząco wpływają na poziomy aktywności, takie jak pandemia lub wojna itp.). Powód wykorzystania innego roku niż wskazany w pkt 3 musi zostać wyjaśniony w prognozie. Zaproponowano również zmienione przesłanki do sporządzania aktualizacji prognoz zmian aktywności. Aktualizacja będzie poprzedzona badaniem oceny jej zasadności i jej potencjalnego zakresu, w oparciu o zdefiniowane w ustawie elementy (zmiany w obszarze polityk i strategii, regulacji prawnych oraz udział zmienionej aktywności w całkowitej emisji). Jeżeli ocena wykaże taką potrzebę, aktualizacja będzie przygotowywana w połowie okresu między ustawowymi terminami przygotowywania prognoz zmian aktywności.

Ponadto, uporządkowano inne przepisy w art. 9 USZE przez uchylenie ust. 9, odpowiednią zmianę ust. 8 oraz uchylenie w ust. 5 pkt 2 w związku z proponowanymi rozwiązaniami dotyczącymi roku odniesienia.

Zmiana art. 12

W wyniku zmian wprowadzonych do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 328 z 29.7.2021, str. 1, z późn. zm.) (zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/1999”), przez przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz. Urz. UE L 243 z 09.07.2021, str. 1) wydłużony został horyzont czasowy prognoz wielkości emisji z 20 na 30 lat. W następstwie tych zmian prognozy wielkości emisji mają obejmować okres do 2050 r., co powinno być uwzględnione już w najbliższych prognozach, które zostaną zrealizowane do marca 2023 r., jednakże prognozy realizowane na podstawie aktualnego art. 12 ust. 3 USZE są wykonywane dla 20-letniego okresu (dotyczą jedynie okresu do 2040 r.).

Dodatkowo zmieniono okres aktualizacji prognoz wielkości emisji z 5 na 4 lata. Taka zmiana odpowiada 4-letniemu terminowi na złożenie raportu rządowego wynikającego z decyzji 9/CP.16 (FCCC/CP/2010/7/Add.2, str. 17) wydanej na podstawie Konwencji Klimatycznej. Elementem tego raportu są właśnie prognozy wielkości emisji.

Zgodnie z projektem nowe terminy przewidziane dla aktualizacji prognoz wielkości emisji i dla nowych prognoz zmian aktywności będą ze sobą skorelowane, co ma istotne znaczenie z uwagi na to, że prognozy zmian aktywności są wykorzystywane do sporządzania aktualizacji prognoz wielkości emisji.

Zmiana art. 16b i 16d

Zmiany zaproponowane w art. 16b ust. 12 i 13 oraz art. 16d ust. 1 USZE mają na celu doprecyzowanie przepisów.

Ustawa nakłada obowiązek opracowywania Krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz ich aktualizacji z częstotliwością określoną w art. 16 b ust. 10 i 12. Przewiduje się dwa tryby opracowywania aktualizacji Krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza – co 4 lata oraz w przypadku gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji, o których mowa odpowiednio w art. 12 ust. 1 i w art. 11 ust. 1 pkt 3, wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia. Przy czym zmienione przepisy (art. 16b ust. 12 i 15 oraz art. 16d ust. 1) będą się odwoływać do art. 12 ust. 1 tylko w zakresie prognoz wielkości emisji, nie zaś do prognoz wielkości pochłaniania, o których również mowa w tym przepisie. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza nie dotyczy gazów cieplarnianych, tylko zanieczyszczeń powietrza, zatem jest bezzasadne odwoływanie się także do pochłaniania, występującego jedynie w przypadku dwutlenku węgla (CO₂). W pierwszym przypadku dokonywana jest pełna aktualizacja programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, w drugim – są aktualizowane jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie.

W obecnym brzmieniu USZE jest przewidziany jedynie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza. Ponadto w art. 16b ust. 12 USZE wskazana jest wyłącznie sytuacja, w której z inwentaryzacji emisji wynika, że konieczna jest aktualizacja Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, przepis nie uwzględnia prognoz emisji. Zaproponowane zmiany przewidują tryb aktualizacji odpowiednich części Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.

Ponadto w celu uniknięcia sytuacji, w której mogłoby dojść do nałożenia się prac nad aktualizacją Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie obu trybów, zaproponowano, żeby aktualizację w zakresie środków i strategii dotyczącą redukcji emisji zawartych w Krajowym programie przeprowadzić w przypadku, gdy do upływu terminu pełnej aktualizacji Krajowego programu pozostaje więcej niż 24 miesiące (art. 16 b ust. 12 pkt 2 USZE w projekcie ustawy). Jeżeli termin ten będzie krótszy, wówczas Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza zostanie zaktualizowany w całości – w trybie art. 16b ust. 10 i 11 USZE.

ART. 12 – ZMIANY W USTAWIE O CENTRALNYM AZYLU DLA ZWIERZĄT

Projektowana zmiana w art. 12 dokonująca zmiany w ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz. U. poz. 2375) w art. 36 w ust. 1 pkt 1–10 ma na celu wprowadzenie zmian w pierwotnie przyjętym harmonogramie realizacji zadań w zakresie organizacji Centralnego Azylu dla Zwierząt (dalej jako „Centralny Azyl”).

Zmiany polegają na zmniejszeniu limitu wydatków w roku 2022 (brak wydatkowania środków) oraz 2023 i 2024 r., oraz zwiększeniu limitu wydatków w latach 2025–2031. Powyższe zmiany nie mają wpływu na całkowity maksymalny limit wydatków budżetu państwa, będących skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy, określony w art. 36 ust. 1 ustawy. Przyczyną zmian jest brak możliwości wykorzystania środków finansowych przewidzianych na pierwsze lata działalności Centralnego Azylu. Jest to spowodowane koniecznością przeprowadzenia procesu inwestycyjnego w oparciu o obowiązujące przepisy i procedury wynikające głównie z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane oraz ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

Limit wydatków budżetu państwa wskazany w ustawie, a przeznaczony na wydatkowanie środków w roku 2022 i 2023, z uwagi na termin uchwalenia ustawy (listopad 2022 r.) oraz inne obiektywne przyczyny, takie jak opóźnienie w założeniu księgi wieczystej dla nieruchomości przewidzianej pod lokalizację Centralnego Azyłu, wpływające na możliwość wystąpienia do Dyrektora Generalnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe z wnioskiem o wyłączenie nieruchomości z zarządu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i przekazanie do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa – nie będzie mógł być wykorzystany w tym okresie w planowanym zakresie. Wydatki te ponoszone będą dopiero w kolejnych latach.

ART. 13-31 – PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

W projekcie ustawy przewidziano przepisy przejściowe regulujące kwestie intertemporalne związane z wejściem w życie ustawy.

Art. 13-17

Doprecyzowano, że miastami, których dotyczy obowiązek opracowania MPA, są miasta, w których liczba mieszkańców, zgodnie z danymi statystycznymi w roku uchwalenia tej ustawy oraz na koniec każdego z 3 lat poprzedzających rok uchwalenia tej ustawy, jest równa lub większa niż 20 tysięcy.

Określono termin uchwalenia MPA, który wynosi 30 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 14 projektu ustawy, który z kolei wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2024 r.

Dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, zostaną uznane za miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 18a ust. 1 ustawy Poś. Informacja o uznaniu dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym za miejski plan adaptacji zostanie zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu gminy oraz przekazana Instytutowi Ochrony Środowiska w terminie 30 dni od dnia tego zamieszczenia. Ponadto dokumenty uznane za MPA zachowują moc i mogą być zmieniane i aktualizowane. Aktualizacja dokumentów uznanych za MPA, zgodnie z art. 18a ust. 19 odbywa się przynajmniej raz na 6 lat uwzględniając sprawozdania z monitorowania, o którym mowa w projektowanej ustawie w art. 18a ust. 10, natomiast ewentualna zmiana tych dokumentów może nie wynikać z zakresu aktualizacji.

Doprecyzowano terminy składania pierwszych sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych w zależności od daty uchwalenia MPA. Sprawozdania będą składane w latach parzystych. W przypadku gdy termin sporządzenia sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, przypada na rok nieparzysty – wówczas będzie należało go sporządzić i przekazać Instytutowi Ochrony Środowiska w roku parzystym następującym po tym roku w terminie do dnia 30 czerwca. Sprawozdanie z MPA przyjętego w roku parzystym składa się w roku parzystym do 30 czerwca, zgodnie z art. 18a ust. 10 ustawy Poś.

Zakłada się, że IOŚ w 2030 r. będzie w posiadaniu 100% sprawozdań z 211 miast (liczba wg danych GUS na 31 grudnia 2022 r. i może ulec zmianie przy uwzględnieniu danych wg 31 grudnia 2023 r.) o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. Kolejne sprawozdania będą składane co 2 lata od dnia złożenia pierwszego sprawozdania.

Art. 18

Do programów ochrony powietrza opracowanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy Poś, stosuje się art. 91 ust. 9c tej ustawy w nowym brzmieniu. Spowoduje to wydłużenie terminu z 3 na 4 lata na przygotowanie, a następnie przyjęcie aktualizacji programów ochrony powietrza w drodze uchwał sejmików województw.

Art. 19

Do wniosków, o których mowa w art. 400h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmienianej w art. 1, złożonych

i niezatwierdzonych uchwałą rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej stosuje się art. 400h ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 20

Do uchwały określającej zasady udzielania dotacji celowej, podjętej przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe, ponadto do ww. uchwały stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 21

Wojewódzkie fundusze udostępniają Narodowemu Funduszowi oraz podmiotom, które na podstawie odrębnych przepisów są uprawnione do wykonywania zadań w zakresie ochrony interesów finansowych i budżetu Unii Europejskiej, w celu realizacji tych zadań, niezbędne dane osobowe osób fizycznych przetwarzane w związku z wykonywaniem zadań publicznych przez te fundusze, pozyskane od tych osób od dnia 15 maja 2020 r. Środki wydatkowane przez Narodowy Fundusz na realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” od dnia 15 maja 2020 r. do dnia zawarcia umowy o objęcie wsparciem przedsięwzięcia „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” zostaną zrefundowane ze środków KPO. W związku z tym, aby je rozliczyć, konieczne będzie udostępnienie przez wojewódzkie fundusze wskazanych niezbędnych danych uprawnionym podmiotom w rozumieniu art. 411 ust. 12 ustawy Poś.

Art. 22

Dotychczas wyodrębnione w budżetach obywatelskich pulę środków dedykowane realizacji projektów związanych z ochroną miejskiego środowiska przyrodniczego, których realizacja prowadzi do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej oraz retencji wód opadowych i roztopowych, uznaje się za pulę środków w rozumieniu art. 5a ust. 6a ustawy o samorządzie gminnym.

Art. 23

Mając na uwadze, iż w sytuacji, gdy inwestor ma już opracowany projekt budowlany na potrzeby budowy zbiorników bezodpływowych na wody opadowe i roztopowe, a umorzenie postępowania może być dla niego niekorzystne, zaproponowano przepisy przejściowe, zgodnie z którymi do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy Prawo budowlane w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 24

Plany ogólne gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województw uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

Do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1, albo w odniesieniu do których przed uznaniem dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 1, za miejskie plany adaptacji do zmian klimatu, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 25

Do spraw ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 26

Do strategii rozwoju, polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, co do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 27

Do spraw wszczętych na podstawie ustawy o oś i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 28

Uwzględniając, że wszystkie proponowane w projekcie zmiany warunków udziału w Programie „Stop Smog” są korzystniejsze niż obecnie obowiązujące, proponuje się zamieszczenie w art. 28 projektu stosownych przepisów przejściowych.

Zgodnie z proponowanym w projekcie art. 28 ust. 1, do porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy będą miały zastosowanie przepisy ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą w zakresie nie dotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów zawartych przez gminy z beneficjentami przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Strony tych porozumień będą miały obowiązek dostosowania ich do przepisów zmienionych projektowaną ustawą w terminie 60 dni od dnia jej wejścia w życie.

Dodatkowo, uwzględniając także, że zgodnie z art. 11c ust. 1a ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków stroną porozumienia na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych może być związek międzygminny, związek metropolitalny lub powiat, w ust. 2 uregulowano kwestię umów zawieranych przez gminy uczestniczące w tych związkach lub położone na terytorium powiatu.

Ust. 3 tego przepisu nakazuje dostosowanie do nowych przepisów złożonych przez gminy wniosków o zawarcie porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych w terminie wskazanym przez Narodowy Fundusz.

W zakresie wniosków beneficjentów o zawarcie umów o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego z gminami, złożonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy w odniesieniu do których nie zawarto takich umów przed tym dniem, zgodnie z projektowanym art. 28 ust. 4, przyjmuje się, że będą miały zastosowanie przepisy ustawy zmienianej, co pozwoli w szczególności na aktualizację finansowych aspektów realizowania przedsięwzięć niskoemisyjnych w aktualnie zawieranych przez gminę z beneficjentem umowach o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego.

Zgodnie natomiast z projektowanym art. 28 ust. 5, do umów o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego zawartych przez gminę z beneficjentem, tj. z osobą fizyczną będącą właścicielem lub posiadaczem budynku lub lokalu, przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, bez

względu na stopień zaawansowania realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego, będą nadal stosowane przepisy ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków w brzmieniu dotychczasowym tak, aby realizacja przedsięwzięcia została dokończona na podstawie wcześniejszych regulacji.

Zaproponowane przepisy przejściowe umożliwiają w ramach już zawartych porozumień między Narodowym Funduszem a gminami, realizację przez gminy nowych umów, które nie zostały jeszcze zawarte z beneficjentami na nowych korzystniejszych warunkach. Należy tu ponownie podkreślić, że przeprowadzone przez Narodowy Fundusz szerokie konsultacje z gminami zarówno biorącymi już udział w Programie jak i pozostałymi, które jeszcze nie przystąpiły do Programu, jednoznacznie wskazują na konieczność wprowadzenia zmian w Programie „Stop Smog” mających na celu dostosowanie zasad uczestnictwa w nim i jego realizacji do bieżących uwarunkowań społeczno-gospodarczych (np. inflacja, ograniczona dostępność towarów i usług itd.). W obecnej sytuacji wiele przetargów ogłaszanych przez gminy kończy się brakiem możliwości wyłonienia wykonawcy robót budowlanych, co w konsekwencji będzie prowadzić do zmniejszenia zakresu już podpisanych porozumień do niezbędnego minimum przewidzianego wskazanymi w ustawie wymaganiami lub – w przypadku braku możliwości ich realizacji – rozwiązania podpisanych już porozumień. Zaproponowane przepisy przejściowe mają na celu zapobieganie tej sytuacji i uatrakcyjnienie zasad funkcjonowania Programu tak, aby możliwe było pozyskanie nowych gmin przy jednoczesnym ułatwieniu realizacji tym, które już przystąpiły do Programu. Proponowana nowelizacja stanowi odpowiedź na konieczność wsparcia samorządów gminnych w przedsięwzięciach poprawiających stan techniczny budynków jednorodzinnych. Działania mające na celu poprawę stanu technicznego zasobów mieszkaniowych i poprawę warunków mieszkaniowych społeczeństwa przyczyniają się równocześnie do realizacji innych priorytetów rządu, takich jak poprawa efektywności energetycznej czy walka z ubóstwem energetycznym.

Art. 29

Przepisy przewidują sporządzenie pierwszych prognoz zmian aktywności według nowych terminów – do dnia 30 czerwca 2026 r. Od tego terminu będą liczone nowe 4-letnie terminy na sporządzanie kolejnych prognoz. Na potrzeby prognoz zmian aktywności, które mają być sporządzone do dnia 30 czerwca 2026 r. właściwi ministrowie prześlą potrzebne informacje i dane do dnia 31 grudnia 2025 r.

Art. 30

Projekt zawiera również analogiczne przepisy przejściowe dla pierwszej aktualizacji prognoz zmian aktywności na nowych zasadach, która (jeżeli przeprowadzona przez KOBiZE ocena wykaże jej zasadność) zostanie sporządzona do dnia 30 czerwca 2025 r., okres w którym KOBiZE przeprowadzi pierwszą ocenę zasadności aktualizacji prognoz zmian aktywności (1 stycznia 2025 r. – 30 kwietnia 2025 r.) oraz termin przekazania informacji i danych przez właściwych ministrów na potrzeby oceny i prognoz (31 grudnia 2024 r.).

Art. 31

Przewiduje się również, że zmiany przewidziane w art. 5a ust. 6a ustawy o samorządzie gminnym, będą stosowane po raz pierwszy do konsultacji społecznych prowadzonych w gminach w ramach budżetu obywatelskiego na rok 2025, jeżeli do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie zakończono etapu zgłaszania projektów budżetu obywatelskiego na ten rok.

Art. 32

W projekcie ustawy, w związku z koniecznością kontynuacji realizacji zadań określonych w art. 18a ust. 15 ustawy PoS, określono maksymalne limity wydatków sektora finansów publicznych na lata 2023–2032 dla sektora finansów publicznych w ramach środków pochodzących z budżetu państwa,

Narodowego Funduszu.

Wprowadza się mechanizm korygujący, który należy wdrożyć w przypadku przekroczenia lub ryzyka przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków. Nadzór nad monitoringiem limitu wydatków oraz wdrażania mechanizmu korygującego został powierzony ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

III. INFORMACJE KOŃCOWE

Projektowana ustawa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa będzie miała korzystny finansowy wpływ na działalność mikro przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, którzy zajmują się opracowaniem miejskich planów adaptacji do zmian klimatu oraz innych analogicznych dokumentów planistycznych i strategicznych.

Przedstawione w projekcie ustawy rozwiązanie nie będzie generowało kosztów dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia z wyjątkiem art.14, który wchodzi w życie 1 lipca 2024 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia

**w sprawie sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian
klimatu zawartych w miejskich planach adaptacji**

Na podstawie art. 18a ust. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wzór formularza sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu;
- 2) szczegółowy sposób przekazywania sprawozdania.

§ 2. Wzór formularza sprawozdania jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 3. Sprawozdanie jest przekazywane na formularzu dostępnym na stronie internetowej, której adres udostępnia Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER KLIMATU I
ŚRODOWISKA**

---

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działami administracji rządowej - klimat, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 2594).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 877, 1506, 1688, 1719, 1762, 1890, 1963 i 2029.

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Klimatu i Środowiska
z dnia
(Dz. U. poz.)

**WZÓR FORMULARZA SPRAWOZDANIA Z MONITOROWANIA WDRAŻANIA
DZIAŁAŃ ADAPTACYJNYCH DO ZMIAN KLIMATU ZAWARTYCH W
MIEJSKICH PLANACH ADAPTACJI**

I. Informacje podstawowe

Sprawozdanie za okres od...	Wybór daty z kalendarza	
Sprawozdanie za okres do...	Wybór daty z kalendarza	
Data złożenia sprawozdania	Pole uzupełniane automatycznie – data złożenia wniosku w systemie	
Nazwa miasta	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Województwo	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Numer identyfikacyjny REGON	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Adres urzędu miasta	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Liczba mieszkańców miasta (osób zamieszkujących) – na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego wypełnienie formularza	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Data uchwalenia planu adaptacji	Wybór daty z kalendarza	
Data uchwalenia zaktualizowanego planu, jeżeli dotyczy	Wybór daty z kalendarza	
Link do uchwały o przyjęciu/aktualizacji planu	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	
Osoba do kontaktu	Imię	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Nazwisko	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	stanowisko	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	e-mail	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Osoba upoważniona do akceptacji	telefon	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Imię	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

formularza²⁾

Nazwisko

Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

stanowisko

Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

---

²⁾ Osoba upoważniona do akceptacji formularza jest jednocześnie osobą upoważnioną do złożenia oświadczenia dotyczącego danych przedstawionych w formularzu. Należy wskazać, kto w urzędzie miasta zaakceptował formularz przed jego przekazaniem do IOS-PIB – np. Prezydent Miasta, Zastępca Prezydenta Miasta, Burmistrz Miasta, Zastępca Burmistrza Miasta.

II. Informacje o miernikach zawartych w miejskim planie adaptacji

Nazwa szczegółowego celu	
Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Nazwa miernika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Jednostka miary	
Wartość bazowa miernika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Rok bazowy	
Wartość oczekiwana/ docelowa miernika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Rok docelowy	
Wartość miernika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
osiągnięcia w okresie sprawozdawczym	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Rok sprawozdawczy	
Wartość miernika	Pole uzupełniane automatycznie
osiągnięcia od początku wdrożenia planu	Pole uzupełniane automatycznie
Przyczyny nieosiągnięcia miernika	Stopień realizacji miernika (%)
Komentarze	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

III. Informacje o działaniach adaptacyjnych zawartych w miejskim planie adaptacji

Nazwa działania	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Opis działania	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Podmioty i organy odpowiedzialne za wdrożenie działania	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Dobre praktyki dotyczące współpracy i zaangażowania podmiotów i organów we wdrożenie działania	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Planowany okres wdrażania	Wybór daty z kalendarza
Przewidywane efekty wdrażania działania i korzyści	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Stan wdrażania działania	wybór z listy: zaplanowane, w trakcie wdrażania, wdrożone, niewdrożone
Trudności napotkane we wdrażaniu działania lub przyczyny niewdrożenia	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
Koszty wdrażania działania	Planowany całkowity koszt wdrożenia [zł]
	Poniesiony koszt wdrożenia [zł]
	Koszty poniesione z własnego budżetu [zł]
	Pozyskane zewnętrzne środki finansowe [zł]
	Źródła zewnętrzne (nazwa)
	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.

Wskaźniki	Nazwa wskaźnika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Jednostka miary	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Wartość bazowa wskaźnika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Rok bazowy	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Wartość oczekiwana/docelowa wskaźnika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Rok docelowy	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.
	Wartość wskaźnika osiągnięta w okresie sprawozdawczym	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.	Rok sprawozdawczy	Pole uzupełniane automatycznie
	Wartość wskaźnika osiągnięta od początku wdrożenia planu	Pole uzupełniane automatycznie	Stopień realizacji wskaźnika (%)	Pole uzupełniane automatycznie
	Przyczyny nieosiągnięcia wskaźnika	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.		
	Komentarze	Kliknij tutaj, aby wprowadzić tekst.		

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia ma stanowić realizację upoważnienia do wydania aktu wykonawczego na podstawie art. 18a ust. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Poś”, dodawanego do przedmiotowej ustawy w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw.

Projekt rozporządzenia określa wzór formularza dla sprawozdania, które burmistrz lub prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tysięcy mieszkańców, sporządza co 2 lata od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji. Sprawozdanie wynika z obowiązku prowadzenia monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych. Dodatkowo rozporządzenie określa szczegółowy sposób przekazywania tego sprawozdania, mając na uwadze potrzebę ujednolicenia zakresu danych przekazywanych przez burmistrzów lub prezydentów miast oraz ich sprawnego przekazywania Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, który na mocy ustawy weryfikuje, analizuje sprawozdania, a także sporządza i przekazuje w terminie do dnia 30 listopada roku sprawozdawczego ministrowi właściwemu do spraw klimatu zbiorcze podsumowanie tych sprawozdań.

W związku z tym, projekt rozporządzenia określa adres strony internetowej, za pomocą, której będą składane sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w miejskich planach adaptacji oraz wzór formularza sprawozdania, który stanowi załącznik do rozporządzenia. Informacje, które będą wymagane w sprawozdaniu podzielone zostały na trzy zakresy informacyjne.

Pierwszy zakres stanowią informacje podstawowe, które obejmują okres sprawozdania, datę złożenia sprawozdania, nazwę miasta oraz województwo, numer identyfikacyjny REGON, adres urzędu miasta. Dodatkowo wymagane będą takie informacje jak liczba mieszkańców miasta, na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego wypełnienie formularza. Zakres sprawozdania w zakresie podstawowym obejmować również będzie datę uchwalenia planu adaptacji do zmian klimatu, datę uchwalenia zaktualizowanego planu, link do uchwały o przyjęciu albo aktualizacji planu. W tej części sprawozdania konieczne będzie wskazanie również osoby do kontaktu, z podaniem imienia i nazwiska, stanowiska, adresu e-mail, numeru telefonu. W sprawozdaniu wymagane będzie również podanie danych osoby upoważnionej do akceptacji formularza – imię i nazwisko oraz stanowisko.

Drugi zakres sprawozdania obejmować będzie informacje o osiągniętych miernikach przypisanych do celów szczegółowych, w tym: nazwa miernika, jednostka miary, wartość bazowa miernika, rok bazowy, wartość oczekiwana/docelowa miernika. Konieczne będzie również podanie roku docelowego, wartości miernika osiągniętej w okresie sprawozdawczym, roku sprawozdawczego, wartości miernika osiągniętej od początku wdrożenia planu, stopnia realizacji miernika (w %) oraz przyczyn nieosiągnięcia miernika.

Trzeci zakres sprawozdania obejmować będzie informacje o wdrażanych działaniach adaptacyjnych zawartych w miejskich planach adaptacji. Miasto w sprawozdaniu przedłoży takie informacje jak nazwa działania przewidzianego do realizacji w miejskim planie adaptacji oraz opis tego działania. Do każdego działania przyporządkowana będzie informacja o podmiotach i organach odpowiedzialnych za wdrożenie tego działania oraz dobrych praktykach dotyczących współpracy i zaangażowania podmiotów i organów we wdrożenie działania, planowany okres wdrażania działania oraz przewidywane efekty i korzyści z wdrożenia działania. Miasto przedłoży również informacje o stanie realizacji działania (wybór z listy: zaplanowane, w trakcie wdrażania, wdrożone, niewdrożone) oraz trudności napotkane we wdrażaniu działania lub przyczyny jego niewdrożenia. Ważną częścią informacji sprawozdawczych w części o wdrażanych działaniach adaptacyjnych zawartych w miejskich planach adaptacji do zmian klimatu będą koszty – planowany całkowity koszt wdrożenia, poniesiony koszt prowadzonych działań, koszty poniesione z własnego budżetu oraz pozyskane zewnętrzne środki finansowe oraz źródła zewnętrzne.

Każde działanie będzie monitorowane za pomocą wskaźników, wymagane będzie podanie następujących informacji: nazwa wskaźnika, jednostka miary, wartość bazowa wskaźnika, rok bazowy, wartość oczekiwana/docelowa wskaźnika. Konieczne będzie również podanie roku docelowego, wartości wskaźnika osiągniętej w okresie sprawozdawczym, roku sprawozdawczego, wartości wskaźnika osiągniętej od początku wdrożenia planu, stopnia realizacji wskaźnika (w %) oraz przyczyn nieosiągnięcia wskaźnika.

Informacje wymagane w sprawozdaniu są podstawowymi informacjami, jakie posłużą zarówno do monitorowania wdrażania planów adaptacji przez poszczególne miasta, jak i generowania informacji na poziomie kraju. Informacje dotyczące wdrażania działań adaptacyjnych w zakresie zmian klimatu są oczekiwane na forach europejskich.

W projekcie ustawy Poś doprecyzowano terminy składania pierwszych sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych w zależności od daty uchwalenia MPA. Sprawozdania będą składane w latach parzystych. W przypadku gdy termin sporządzenia

sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, przypada na rok nieparzysty – wówczas będzie należało go sporządzić i przekazać Instytutowi Ochrony Środowiska w roku parzystym następującym po tym roku w terminie do dnia 30 czerwca. Sprawozdanie z MPA przyjętego w roku parzystym składa się w roku parzystym do 30 czerwca, zgodnie z art. 18a ust. 10 ustawy Poś. Zakłada się, że IOŚ w 2030 r. będzie w posiadaniu 100% sprawozdań z 211 miast (liczba wg danych GUS na 31 grudnia 2022 r. i może ulec zmianie przy uwzględnieniu danych wg 31 grudnia 2023 r.) o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. Kolejne sprawozdania będą składane co 2 lata od dnia złożenia pierwszego sprawozdania.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia

**w sprawie wymagań jakościowych dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci
brykietu lub peletu**

Na podstawie art. 3b ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, 1681 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci brykietu lub peletu określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

**MINISTER KLIMATU I
ŚRODOWISKA**

---

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działami administracji rządowej – energia oraz klimat na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 2594).

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Klimatu i Środowiska
z dnia
(Dz. U. poz.)

WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA BIOMASY POZYSKANEJ Z DRZEW I KRZEWÓW
W POSTACI BRYKIETU LUB PELETU

TABELA NR 1. WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA PELETU¹⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1.	Średnica	D	mm	6	8
2.	Długość ²⁾	L	mm	3,15	40
3.	Wilgoć	W	%mas., stan roboczy	-	10
4.	Zawartość popiołu	A	%mas., stan suchy	-	1,2
5.	Wytrzymałość mechaniczna ³⁾	DU	%mas., stan roboczy	97,5	-
6.	Frakcja drobna	F	%mas., stan roboczy	-	1,0
7.	Dodatki ⁴⁾	-	%mas., stan roboczy	-	2,0
8.	Wartość opałowa	Q	MJ/kg, stan roboczy	16,5	-
9.	Gęstość nasypowa	BD	kg/m ³ , stan roboczy	600	750
10.	Azot	-	%mas., stan suchy	-	0,3
11.	Chlor	-	%mas., stan suchy	-	0,02
12.	Siarka	-	%mas., stan suchy	-	0,04

- 1) Wyprodukowany z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyrobie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne (kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225 – 1) obejmują pozostałości z korowania, pilowania, rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem śinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpy i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); są dopuszczalne pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.
- 2) Ilość peletu dłuższego niż 40 mm nie może przekraczać 1 %mas.; maksymalna długość powinna wynosić 50 mm; pelet uznaje się za dłuższy niż 3,15 mm, jeżeli pozostaje na sicie o otworach okrągłych o średnicy 3,15 mm; zaleca się podać zawartość procentową peletu krótszego niż 10 mm.
- 3) Typ oraz ilość dodatków wspomagających produkcję, transportu lub spalania (np. dodatki do prasowania, inhibitory zużłowania lub inne takie, jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina).

TABELA NR 2. WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA PELETU¹⁾ PREMIUM²⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1.	Średnica	D	mm	6	8
2.	Długość ³⁾	L	mm	3,15	40
3.	Wilgoć	W	%mas., stan roboczy	-	10
4.	Zawartość popiołu	A	%mas., stan suchy	-	0,7
5.	Wytrzymałość mechaniczna	DU	%mas., stan roboczy	97,5	-
6.	Frakcja drobna	F	%mas., stan roboczy	-	1,0
7.	Dodatki ⁴⁾	-	%mas., stan roboczy	-	2,0
8.	Wartość opałowa	Q	MJ/kg, stan roboczy	16,5	-
9.	Gęstość nasypowa	BD	kg/m ³ , stan roboczy	600	750
10.	Azot	-	%mas., stan suchy	-	0,3
11.	Chlor	-	%mas., stan suchy	-	0,02

12.	Siarka	-	%mas., stan suchy	-	0,04
-----	--------	---	-------------------	---	------

- 1) Wyprodukowany z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyrobie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne (kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225 -1) obejmują pozostałości z korowania, pilowania, rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpki i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); są dopuszczalne pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.
- 2) Wymagania jakościowe dla paliw przeznaczonych do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem utrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane.
- 3) Ilość peletu dłuższego niż 40 mm nie może przekraczać 1 %mas.; maksymalna długość powinna wynosić 50 mm; pelet uznaje się za dłuższy niż 3,15 mm, jeżeli pozostaje na sicie o otworach okrągłych o średnicy 3,15 mm; zaleca się podać zawartość procentową peletu krótszego niż 10 mm.
- 4) Typ oraz ilość dodatków wspomagających produkcję, transportu lub spalania (np. dodatki do prasowania, inhibitory zużłowania lub inne takie, jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina).

TABELA 3. WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA BRYKIETU¹⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1.	Wilgoć	W	%mas., stan roboczy	-	12
2.	Zawartość popiołu	A	%mas., stan suchy	-	3,0
3.	Dodatki ²⁾	-	%mas., stan roboczy	-	2,0
4.	Wartość opałowa	Q	MJ/kg	15,5	-
5.	Gęstość ziarna	DE	g/cm ³ stan roboczy	0,9	-
6.	Azot	-	%mas., stan suchy	-	0,3
7.	Chlor	-	%mas., stan suchy	-	0,02
8.	Siarka	-	%mas., stan suchy	-	0,04

- 1) Wyprodukowany z drewna z lasów, plantacji oraz innego surowego drewna (z wyłączeniem zagajników o krótkiej rotacji), jak również nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne (kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225 -1) obejmują pozostałości z korowania, pilowania lub rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpki i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.
- 2) Typ oraz ilość dodatków wspomagających produkcję, transport lub spalanie (np. dodatki do prasowania, inhibitory żużlowania lub inne, takie jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina).

TABELA 4. WYMAGANIA JAKOŚCIOWE DLA BRYKIETU¹⁾ PREMIUM²⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1.	Wilgoć	W	%mas., stan roboczy	-	12
2.	Zawartość popiołu	A	%mas., stan suchy	-	1,0
3.	Dodatki ³⁾	-	%mas., stan roboczy	-	2,0
4.	Wartość opałowa	Q	MJ/kg	15,5	-
5.	Gęstość ziarna	DE	g/cm ³ stan roboczy	1,0	-
6.	Azot	-	%mas., stan suchy	-	0,3
7.	Chlor	-	%mas., stan suchy	-	0,02
8.	Siarka	-	%mas., stan suchy	-	0,04

- 1) Wyprodukowany z drewna z lasów, plantacji oraz innego surowego drewna (z wyłączeniem zagajników o krótkiej rotacji), jak również nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne (kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225 -1) obejmują pozostałości z korowania, pilowania, rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpki i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.

- 2) Wymagania jakościowe dla paliw przeznaczonych do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem dotrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane.
- 3) Typ oraz ilość dodatków wspomagających produkcję, transport lub spalanie (np. dodatki do prasowania, inhibitory zużłowania lub inne, takie jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia ma stanowić wypełnienie upoważnienia do wydania aktu wykonawczego na podstawie art. 3b ust. 2 – dodawanego do ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, z późn. zm.) w ramach art. 7 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac...).

Projekt rozporządzenia stanowi realizację rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, w ramach której Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW oraz wypełnienie kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej KPO).

Wprowadzenie w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu oraz brykietu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym, w tym określenie parametrów jakościowych dla tychże paliw zlikwiduje możliwość wprowadzania na rynek, a następnie spalanie w gospodarstwach domowych i instalacjach grzewczych do 1 MW stałych paliw biomasowych z domieszką dodatków chemicznie przetworzonych oraz zawierających domieszki tworzyw sztucznych.

Zgodnie z przyjętymi założeniami paliwa stałe biomasowe takie jak brykiet oraz pelet mogą być wyprodukowane z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyrębie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne, traktowano jako kategoria 1.2.1 zgodnie z normą PN-EN ISO 17225-1, obejmują pozostałości z korowania, piłowania, rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki

drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpy i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.

W załączniku do projektu rozporządzenia zaproponowano wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci peletu lub brykietu z rozróżnieniem klas tych paliw, tj.:

- w tabeli nr 1 określono wymagania dla peletu;
- w tabeli nr 2 określano wymagania dla peletu premium jako paliwo przeznaczone do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem dotrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane;
- w tabeli nr 3 określono wymagania dla brykietu,
- w tabeli nr 4 określono wymagania dla brykietu premium jako paliwo przeznaczone do urządzeń grzewczych 5 klasy energetycznej, wskazanych w normie PN-EN 303-5, celem dotrzymania kryteriów energetycznych oraz emisyjnych deklarowanych w certyfikacie dla kotłów 5 klasy energetycznej; paliwo zalecane.

Paliwa stałe biomasowe takie jak pelet oraz brykiet będą scharakteryzowane za pomocą następujących parametrów:

- 1) Średnica – symbol D – jednostka [mm];
- 2) Długość – symbol L – jednostka [mm];
- 3) Wilgoć – symbol W – jednostka [%mas., stan roboczy];
- 4) Zawartość popiołu – symbol A – jednostka [%mas., stan suchy];
- 5) Wytrzymałość mechaniczna symbol DU – jednostka [%mas., stan roboczy];
- 6) Frakcja drobna- symbol F – jednostka [%mas., stan roboczy];
- 7) Dodatki - jednostka [%mas., stan roboczy];
- 8) Wartość opałowa – symbol Q – jednostka [MJ/kg, stan roboczy];
- 9) Gęstość nasypowa – symbol BD – jednostka [kg/m³, stan roboczy];
- 10) Azot – jednostka [%mas., stan suchy];
- 11) Chlor – jednostka [%mas., stan suchy];

12) Siarka – jednostka [%mas., stan suchy].

Przedstawione rozwiązanie w projekcie rozporządzenia stanowi realizację kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach KPO. Zgodnie z zakresem ww. kamienia milowego ujętego w treści KPO oraz w Załączniku do decyzji implementacyjnej Radu UE (CID) w celu poprawy stanu jakości powietrza, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz innych substancji w projekcie rozporządzenia wprowadzono wymagania jakościowe dla paliw stałych biomasowych - peletu i brykietu. W celu zagwarantowania podczas spalania w urządzeniach 5 klasy energetycznej uzyskania poziomów emisji określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe zaproponowano wprowadzenie wymagań jakościowych dla peletu premium. W celu przeciwdziałania praktyce greenwashingu w projekcie rozporządzenia zaproponowano nazewnictwo sortymentów paliw takie jak pelet i brykiet oraz pelet premium. W nazewnictwie poszczególnych sortymentów paliw nie stosowano przedrostka „eko”, aby nie sugerował ekologicznego charakteru tego paliwa i nie wprowadzał tym samym w błąd konsumentów.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Termin wejścia w życie rozporządzenia został określony na dzień 1 stycznia 2025 r.

